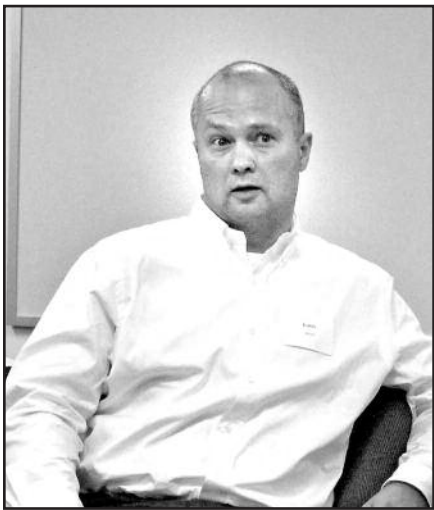

PERIODICALS

Apie teisę, verslą ir matematiką – 12 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Lietuvos pilietinė galia – 2
- Žmoniškas žingsnis – 3
- Obama: „Mūsų kelionė dar nepasibaigė“ – 3, 15
- Lietuviškas tryptinis NY – 4, 15
- Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios renginiai – 5
- „Skaitybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Pirma pažintis su Čikagos lietuvių gyvenimu anglų kalba – 8, 15
- Keleiviai (1) – 13
- P. Daunys: Lietuvos neregijų patriarchas – 14–15

Valiutų santykis
1 USD — 2.55 LT
1 EUR — 3.45 LT

Atidaryta didžiausia Lietuvoje biblioteka

VU biblioteka Saulėtekyje.

Vilnius (BNS) – Vilniuje vasario 6 d. atidarytas modernus išskirtinės architektūros Vilniaus universiteto (VU) bibliotekos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centras (MKIC). Tai didžiausia ir moderniausia nepriklausomybės metais pastatyta biblioteka Lietuvoje, teiksianti paslaugas visą parą ir septynias dienas per savaitę, išskyrus valstybines šventes. Centro atidarymą simboliškai paskelbė lietuviško rago garsai ir VU choro atliekamas studentų himnas „Gaudeamus”.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė, sveikindama visus su moderniojo centro atidarymu, sakė, jog jis skirtas ne

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

tik universitetui, bet ir visiems Lietuvos žmonėms. VU bibliotekos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centras yra pirmasis mokslo, verslo ir studijų Saulėtekio slėnio statinys. Tai vienintelė biblioteka Lietuvoje, kurioje įrengta moderni leidinių transportavimo sistema, įrengtos naujausios apsaugos sistemos, gaisro gesinimo rūkų sistema. Biblioteka aprūpinta naujausiomis informacinėmis technologijomis, įrengtos darbo ir poilsio vietos ne tik centre dirbsiantiems mokslininkams, studentams, bet ir jaunoms šeimoms su vaikais.

Siūloma stabdyti skalūnų dujų projektą

Protestuotojai prieš skalūnų išgavimą Lietuvoje.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius (BNS) – Seimo Aplinkos apsaugos komitetas siūlo stabdyti skalūnų išteklių išgavimo Lietuvoje projektą. Už jį balsavo 7 iš 10 komiteto narių. Parlamentarai pritarė darbo grupės, kuri pateiktų galutinį tyrimą dėl skalūnų dujų, sudarymui.

Aplinkos komiteto vadovas socialdemokratas Algimantas Salamakinas pranešė, kad kitą savaitę vyks komiteto narių susitikimas su JAV energetikos bendrovės „Chevron”, kuri ketina žvalgyti Lietuvos skalūnų išteklius, atstovais. Komitetui buvo įteikti papildomi kelių tūkstančių gyventojų, pasisakančių prieš skalūnų dujų žvalgymą, parašai. Konservatorius Paulius Saudargas priekaištavo, kad komitetas negali priimti sprendimo, kol neišklausyta „Chevron” nuomonė, o Agnė Bilotaitė pasiūlė, jog sprendimą priimtų Seimas.

„Chevron” vienintelė pateikė paraišką tarptautiniam skalūnų dujų bei naftos paieškos ir gavybos Šilutės-Tauragės plote Vakarų Lietuvoje, tačiau konkursas dar nesibaigė.

V. Ušackas paskirtas ES atstovybės Rusijoje vadovu

Vilnius (BNS) – Europos Sąjungos (ES) vyriausioji užsienio reikalų ir saugumo politikos įgaliotinė Catherine Ashton vasario 5 d. naujuoju ES delegacijos Rusijos Federacijoje vadovu paskyrė Vygaudą Ušacką, skelbia „EU Observer”. Naujasis delegacijos vadovas darbą galės pradėti, kai priimančioji šalis jam suteiks akreditaciją.

Nuo 2010 metų V. Ušackas buvo ES delegacijos Afganistane vadovas ir ES specialusis įgaliotinis Afganistane. Prieš tai jis dirbo Lietuvos Respublikos diplomatinėje tarnyboje, buvo LR ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose, vėliau Jungtinėje Karalystėje, po to tapo LR užsienio reikalų ministru.

Siūloma A. Smetonos palaikus sugrąžinti į Lietuvą

Kaunas (Bernardinai.lt) – Kauno miesto meras ragina palaikyti pasiūlymą 2014 m. perlaidoti pirmojo Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos palaikus Kaune, kur prabėgo reikšmingiausi velionio gyvenimo ir veiklos metai. 2014 m. sukaks 140 metų, kai gimė pirmasis nepriklausomos Lietuvos prezidentas, 1918 m. Vasario 16-osios akto signataras, vienas žymiausių tarpukario Lietuvos valstybės ir visuomenės veikėjų A. Smetona. Tais pačiais metais Lietuva minės ir tragiškos prezidento žūties 70-ąsias metines. 2014-aisiais taip pat bus pažymima dar viena svarbi data – prieš 95 metus A. Smetona buvo išrinktas pirmuoju LR prezidentu. 1944 m. JAV tragiškai žuvęs A. Smetona buvo palaidotas Cleveland kapinėse. Tuomet planuota jo palaikus grąžinti į Lietuvą iškart atgavus nepriklausomybę.

Redakcijos žodis

Dažnas mūsų, nuvažiavęs į Lietuvą, vargu ar pasiekia tolimą, pušynais apaugusį Vilniaus rajoną Saulėtekį. Jį žino nebent tie, kurie domisi Lietuvos studentija, mat čia įsikūręs ištisas studentų miestelis. Tačiau nuo šiol šis rajonas susilauks daugiau atvažiuojančių, ypač tų, kurie mėgsta lankytis bibliotekose, mat šią savaitę duris atvėrė moderniausia ir didžiausia šalies biblioteka, Vilniaus universiteto bibliotekos padalinys – Nacionalinis atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centras. Stiklinio pastato (architektas Rolandas Palekas), savo forma primenančio knygų lentynas, skaityklos dirbs ištisą parą, 7 dienas per savaitę. Iš viso pušų apsuptyje vienu metu galės skaityti, mokytis ar tiesiog leisti laiką 800 žmonių. Skaityklos su atvirais fondais, kuriose bus galima skaityti ir tradicines knygas, ir naudotis el. duomenų bazėmis, pritaikytos ne tik studentams – nepamiršti ir tėveliai su vaikais, kurie naujame centre ras ir šeimai pritaikytų erdvių.

Red. Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00 Pirmą klasę: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00 Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00 Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas: rastine@draugas.org skelbimai@draugas.org administracija@draugas.org

TEMA: LIETUVOS PILIETINĖ GALIA

Daugėja neapsisprendusių, neturinčių nuomonės

Visuomenės pilietinė galia išlieka menka

Nors nuo 2007 m. buvo pastebimas pilietinės galios augimas, anot sociologo, Vilniaus universiteto dėstytojo Mindaugo Degučio, per dvejus pastaruosius metus ji nepadidėjo: 2010 m. buvusi 35, 5 (iš 100 galimų) taško, dabar – 35 taškai. Tačiau yra pokyčių atskirose veiklose: padidėjo procentas dalyvaujančių aplinkos tvarkymo talkose (palyginimui: 2007 m. – 31 proc., 2012 m. – 54 proc.). To priežastis gali būti didėjanti tokios veiklos pasiūla, apskritai, tai populiariausia pilietinė veikla Lietuvoje. Taip pat padidėjo dalyvaujančių vietos bendruomenės veikloje skaičius: 4 iš 10 teigia išitraukiantys. Šiek tiek sumažėjo procentas žmonių, aukojančių pinigų, nors apskritai Lietuvos gyventojai noriai prisideda prie labdaros.

Faktinės veiklos, į kurias įsitraukia žmonės, yra tik viena iš 4 sričių, matuojamų pilietinės galios indeksu. Taip pat yra tiriamas galimas pilietinis aktyvumas, t. y. kiek žmonių imtųsi veiksmų, kilus tam tikroms politinėms, ekonominėms ar vietinės reikšmės problemoms. 2012 m. duomenimis, pastebimas bendras nusiteikimo veikti sumažėjimas: daugėja neapsisprendusių, neturinčių nuomonės, ką darytų, esant reikalui.

Trečioji tiriama sritis – subjektyvus savo, kaip piliečio, įtakos supratimas, pilietinės galios pajautimas. Didžiausia įtaką visuomenei ar joms grupėms piliečiai mano turint Prezidentę ir Seimo narius, valdininkus, taip pat savivaldos įstaigas, žiniasklaidą. Tuo tarpu mažiausiai įtakos, Lietuvos gyventojų nuomone, turi jie patys ir paprasti žmonės apskritai (3 taškai iš 10). Įdomu ir tai, jog piliečiai savo gebėjimus suprasti šalies gyvenimą taip pat vertina santūriai: tik 31 proc. apklaustųjų mano turintys gerą supratimą apie svarbiausias problemas šalyje.

Pilietinės veiklos rizikos vertinimas, sudarantis ketvirtąją indekso sritį, per pastaruosius dvejus metus nepakito. Ši dalis matuoja, kiek žmonių mano, kad, užsiimant pilietine veikla, galima prarasti darbą, būti viešai užpultam, sulaukti grasinimų, įtarinėjimų, jog veikiama iš savanaudiškų paskatų, būti laikomam keistuoliu. Anot Degučio, sumažėjo manančiųjų, kad bent viena iš rizikų gali ištikti, tačiau padaugėjo neturinčiųjų nuomonės šiuo klausimu. Iš esmės socialinė aplinka pilietinei veiklai Lietuvoje lieka nepalanki: kiekviena iš išvardytų rizikų atrodo mažai ar visiškai netikėtina tik trims–keturiems iš 10 gyventojų.

Atsakant į klausimą, kokios grupės turi didžiausią pilietinę galią, sociologas pakartojo tai, kas atrodo gana įprasta: aukštesnis išsimokslinimas reiškia aukštesnę pilietinės galios indeksą, ypač realaus ir galimo aktyvumo srityse. Tą patį galima pasakyti ir apie didžiuosius miestus: juose jaučiasi didesnė pilietinė galia. Aukštesnės pajamos – dar vienas veiksnys, lemiantis didesnę savo pilietinės galios suvokimą.

Politologė Ainė Ramonaitė išreiškė susirūpinimą ne didėjančiu pilietinės galios indeksu. Pasak jos, rengiant pažangos strategiją „Lietuva 2030“, buvo užsibrėžta, jog 2020 m. jis bus 50 proc. Tai neatrodė utopinis skaičius, nes, kiekvienais metais indeksui augant bent po pusę procentinio punkto, galima pasiekti tokį rezultatą. Anot A. Ramonaitės, pilietinė galia turėtų augti dėl objektyvių priežasčių: didėja ekonominis saugumas, ypač miestuose, jau turime praktikų, kurios tarnauja kaip modeliai (pavyzdžiui, iniciatyva „Darom“ kiekvienais metais auga, prisijungia vis daugiau žmonių), taip pat aktyvi jaunoji karta. Taigi atrodo, kad, keičiantis kartoms, visuomenė bus pilietiškesnė, tačiau dabartinę padėtį politologė įvardijo kaip sąstingį.

Moksleivių pilietiškumas – neatsakytas klausimas

Tyrimo duomenimis, visose išvardytose pilietinės galios indekso dalyse, išskyrus rizikos, moksleiviai lenkia visus gyventojus, tačiau nepasiekia mokytojų lygio. Pavyzdžiui, pilietinio aktyvumo srityje visuomenės vidutinė reikšmė lygi tik 38, 4, mokinių – 53,6, o mokytojų (2009 m. skaičiavimais) – net 70. Veiklos tarp moksleivių populiariausios tos pačios kaip ir apskritai visuomenėje: aplinkos tvarkymas, veikla vietos bendruomenėje bei labdarystė. Gerokai daugiau moksleivių dalyvauja ir visuomeninių organizacijų, judėjimų, religinių bendruomenių veikloje. 2 iš 10 moksleivių reiškia pilietinę nuomonę interneto erdvėje. Populiariausiais mokinių susibūrimais gali būti įvardytos sporto organizacijos, komandos, šiek tiek mažiau paplitusios meno grupės, dar mažiau savivalda, skautų organizacijos.

Moksleivių paklausus, kokie yra dalyvavimo pilietinė-

je veikloje motyvai, pats populiariausias atsakymas buvo, jog tai galimybė įgyti įgūdžių ir žinių, praversiančių vėliau gyvenime. Mažiausiai moksleivių sutiko su teiginiu, jog pilietinis veikimas yra pareiga. Anot I. Petronytės, tai rodo racionalų-instrumentišką moksleivių požiūrį į pilietinę veiklą. Taip pat ji pabrėžė, jog moksleivių galimas pilietiškumas didžiulis: „Moksleiviai savo nusiteikimu veikti ir jo intensyvumu pranoksta visą visuomenę.”

Vis dėlto, kaip pabrėžė kita Pilietinės visuomenės instituto darbuotoja, sociologė Rūta Žiliukaitė, moksleivių pilietiškumas yra neatsakytas klausimas. Anot jos, žiūrint į rezultatus, viskas atrodo puiku, jie aktyvesni už visuomenę, tačiau, išėjus iš mokyklų, jų aktyvumas smunka žemiau už visuomenės vidurkį. R. Žiliukaitė klausė, ką reiškia ši dilema: ar tai gyvenimo ciklo bruožas, ar vis dėlto ženklas, kad dalyvavimo vertybės mokykloje nesusiformuoja.

Dar vienas paradoksas – visuomenė mano, kad jaunimas pilietiškai pasyvesnis, nors iš tiesų jie aktyvesni. Net patys jauni žmonės mano, jog jų amžiaus grupė pasyvesnė už likusią visuomenės dalį. 6 iš 10 apklaustų žmonių pritaria, kad mokyklose turi būti skiriamas dėmesys pilietiniam ugdymui. O ką apie tai galvoja patys moksleiviai? Tyrimo duomenimis, dauguma moksleivių mano, kad mokykloje dėmesio tam skiriama tik vidutiniškai. Jų požiūris į pilietinį ugdymą, R. Žiliukaitės žodžiais, nuosakiai teigiamas.

Mokslininkams atlikus kokybinį tyrimą, kai pačių moksleivių buvo prašoma pateikti argumentus už/prieš politinį ugdymą, paaiškėjo, jog mokiniai žvelgia į jį kaip į mažiau svarbų mokyklinių dalykų hierarchijoje: mokytojai ne taip griežtai vertina kaip „rimtuosius“ dalykus – lietuvių kalbą, matematiką, istoriją. Taip pat akivaizdu, kad sausos žinios moksleiviams neįdomios, jie norėtų analizuoti konkrečius atvejus, daugiau dėmesio skirti Lietuvos politinio gyvenimo supratimui.

„Moksleiviams politika kelia susierzinimą“

Tyrimo rezultatai rodo, jog 2012 m. rugsėjo mėnesį (per patį rinkimų kampanijos įkarštį) apie politiką bent kartą per savaitę su tėvais kalbėjo vos trečdalis moksleivių, dar mažiau – su mokytojais ar draugais. Anot sociologės Maryjos Šupos, jaunimui neįprasta diskutuoti politikos temomis: kyla klausimas, kokia politikos vieta mokykloje. Mokytojų požiūris į politiką yra gana neigiamas, ji siejama su nešvariais, nesąžiningais dalykais, linkstama atsieti politiškumą ir pilietiškumą. Mokytojai nori ugdyti tiesiog „gerus žmones, bendražmogiškas vertybes“. Jie kelia klausimą, kada kalbėti apie politiką, kai reikia ruošti egzaminams, taip pat kaip kalbėti, neprimetant savo nuomonės.

Neretai mokytojai mano neturintys pakankamai kompetencijos diskusijoms apie politiką. Pasak M. Šupos, viena didžiausių pastarojo dešimtmečio klaidų – mokyklų depolitizavimas, tuo tarpu jos turėjo būti tik apvalytos nuo partijų ideologijų. Anot Pilietinės visuomenės instituto zinovo dr. Dariaus Kuolio, mokytojai yra marginalioje padėtyje, užsiima savigyna, mėgina atsiriboti nuo politikos. Jiems sunku atskirti pilietiškumą, tautiškumą, politiškumą. (...) Pirmosios nepriklausomybės laikais Stasys Šalkauskis, Antanas Maceina rašė laišką Antanui Smetonai, kuriame kritikavo servilizmą mokyklose. Pasak D. Kuolio, taip ir dabar: mokytojai prisibijo, valdinio mentalitetas vyrauja labiau negu laisvo žmogaus.

„Moksleiviams politika kelia susierzinimą“, – teigė sociologė M. Šupa. Tai kyla iš to, jog teorinės žinios ir reali tikrovė nesutampa. Viena vertus, egzistuoja idealus požiūris, išdėstytas vadovėliuose, kita vertus – jam prieštaraujantis kasdienio gyvenimo patyrimas, trečia – veikia „spalvas sutirštinanti“ žiniasklaida. Pastarosios vaidmuo, anot D. Kuolio, turėtų būti geriau išnaudojamas. (...) Patys moksleiviai sako, jog trūksta informacijos apie organizacijas, apie veiklas, į kurias galima įsitraukti. Jaunimui svarbus bendradarbiavimas su žiniasklaida, viešinimas: veiklieji nori, kad apie jų darbus būtų žinoma. „Jei norime kaip politinė bendrija save stiprinti, turime ieškoti sprendimų, kaip tą daryti“, – sakė D. Kuolys. (...)

Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso 2012 m. tyrimas atliktas kaip pilietinio ugdymo projekto „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ dalis. Lietuvos gyventojų ir moksleivių apklausas atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“.

Sutrumpinta Parengė Rosita Garškaitė Bernardinai.lt

Dažnai, kalbėdami apie lietuvius JAV, pamirštame dar vieną savo visuomenės ląstelę – nelegaliai šalyje gyvenančius lietuvius bei jų vaikus. Tiesa, šiandien dalis jų jau yra tapę legaliais – vestuvių (tikrų ar už pinigų), laimėjus žalią kortelę ar dar kitais keliais. Dalies jų šalyje jau nebėra, jie (už nusikaltimus ar kitų – neretai pačių lietuvių – įskūsti) buvo deportuoti iš šalies arba, praradę bet kokią viltį tapti visateisiais šios šalies gyventojais, patys išvyko.

Amerikoje nėra šešėlinės ekonomikos, užtat joje jau daugiau nei dešimtmetis visuomenės paribyje gyvena apie 11 milijonų (pasak kitų duomenų, iki 13 mln.) nelegalių imigrantų. Kadangi nelegali imigracija ir nelegalių imigrantų problema praktiškai nuo pat pradžių yra tapusi politine (skiriasi net partijų vartojami žodžiai: demokratai pirmenybę teikia „nelegaliems imigrantams“, o respublikonai – „imigrantams be dokumentų“), ją JAV administracija bandė spresti jau du kartus – 2006 ir 2007 metais. Deja, abiem kartais nesėkmingai. Todėl į šiomis dienomis paskelbtą trečią bandymą spresti ne tik politinė, bet ir žmogišką problemą žiūrima ir atsargiai, ir su viltimi, jog trečias kartas nemeluos ir bus sėkmingas.

Praėjusią savaitę aštuoni Demokratų ir Respublikonų partijoms priklausantys JAV senatoriai pasiūlė principus, pagal kuriuos turėtų būti vykdoma imigracijos reforma. Siūloma nauja reforma senatoriai nori suteikti nelegaliems imigrantams galimybę gauti pilietybę, sustiprinti JAV sienų saugumą ir pakeisti teisinę imigracijos sistemą, skatinant ekonomiką bei apsaugant amerikiečius darbininkus. Pasak vieno iš naujos reformos autorių, senatoriaus Dick Durbin (D-IL), nelegaliems imigrantams turi būti suteikta pilietybė, jeigu jie atitinka keletą griežtų, bet teisingų reikalavimų (baudos už įstatymo pažeidimą mokestis; praeities patikrinimas; mokesčių sumokėjimas; anglų kalbos mokėjimas; įrodymas, jog turimas darbas ir kt.). Jauniems žmonėms, kurie imigravo būdami vaikai, reikalavimai turėtų būti švelnesni.

Už imigracijos reformą pasisakantys senatoriai (be jau minėto Durbin – John McCain, Chuck Schumer, Lindsey Graham, Robert Menendez, Marco Rubio, Michael Bennet ir Jeff Flake) pabrėžia būtinybę geriau saugoti pasienį, pasitelkiant naujausias technologijas. Tai manoma daryti padi-

Žmoniškas žingsnis

DALIA CIDZIKAITĖ

dinus bepiločių patruliuojančių lėktuvų skaičių, pagerinus radijo ryšį ir sustiprinus pasieniečių pajėgas. Naujas įstatymas taip pat numatytų saugumo sistemos sukūrimą, kuri užtikrintų, jog visi JAV oro ir jūros uostų keleiviai, turintys laikinas vizas, laiku išvyktų iš šalies, kaip to reikalauja įstatymas.

Nelegaliai šalyje gyvenantys žmonės galėtų įgyti laikiną legalų statusą, jei būtų kruopščiai patikrinti ir turėtų nepriekaištingą praeitį. Žmonės su kriminaline istorija būtų iš karto deportuoti. Perėję šį pradinį patikrinimą, šie žmonės turėtų parodyti, jog moka anglų kalbą, turi darbą ir tik pradirbę tam tikrą laiką galėtų prašyti neriboto leidimo gyventi JAV. Išimtiniai atvejai būtų taikomi žmonėms, kurie ne savo valia nelegaliai imigravo į šalį – būdami vaikai. Taip pat sistema nebūtų tokia griežta žmonėms, nelegaliai dirbantiems žemdirbystės srityje, kadangi ši sritis yra gyvybiškai svarbi JAV.

Pasak imigracijos reformą siūlančių senatorių, svarbu sukurti patogesnę imigracijos sistemą, kuri pritrauktų į JAV talentingus jaunos žmones. Todėl būsimame įstatyme galvojama numatyti žalos kortos suteikimą imigrantams, JAV įgijusiems magistro arba daktaro laipsnį mokslo, inžinerijos ar matematikos srityse. Senatorių manymu, nepra-

sminga teikti išsilavinimą būsimiems atradėjams ir verslininkams, jeigu po to iš jų reikalaujama išvykti iš šalies. Žalia kortelė numatoma ir tiems imigrantams, kurie ilgus metus sėkmingai dirbo, yra aktyvūs vietinių bendruomenių nariai.

Senatoriai įžvelgia, kad žmonės į JAV nelegaliai imigruoja arba, vizai pasibaigus, pasilieka šalyje dėl darbo. Todėl naujame imigracijos įstatyme darb-

daviai bus skatinami priimti naujus darbuotojus dirbti legaliai. Senatorių nuomone, turi būti sukurta sistema, neleidžianti žmonėms padirbinėti netikrus dokumentus, o darbdaviai, nesilaikantys įstatymų, turėtų būti griežtai baudžiami.

Bet bene svarbiausia reformos dalimi senatoriai laiko žmoniškumą kelyje į legalumą. Todėl įstatyme turėtų būti numatyta, kad darbdaviai galėtų greitai ir paprastai priimti į darbą darbuotojus užsieniečius, jei akivaizdu, jog nėra amerikiečių, kurie galėtų užimti šią darbo vietą. Senatoriai įsitikinę, jog imigracijos sistema turi būti lanksti, sąlygos privalo lengvėti, jei JAV ekonomikai reikalinga nauja darbo jėga, ir sunkėti – jei ji nereikalinga.

Turbūt niekas neturi daug iliuzijų, jog siūloma nauja imigracijos reforma įvyks per mėnesį ar du. Kaip pastebima „The New York Times“ vedamajame (2012 m. sausio 29 d.), lengva tapti skeptiku, nes senatorių siūlomas sąlygų sąrašas yra išties ilgas, tačiau retas abejoja, jog su šiuo nauju pasiūlymu prasidėjo ilgas – tūkstančio mylių – kelias link šių dienų aplinkybes atitinkančios ir svarbiausia – žmoniškos reformos. Kaip pastebima anksčiau minėtame vedamajame, egzistuoja ne tik praktinė, bet ir moralinė būtinybė sutvarkyti „sulūžusią imigracijos sistemą“.

Milijonai imigrantų (tarp jų – ir lietuviai), ne vienerius metus gyvenantys nuolatinėje baimėje, negalintys išvykti iš šalies susirgus jų artimiesiems ar net jiems mirus, turi anksčiau ar vėliau galėti tapti visaverčiais Amerikos piliečiais. Manau, jog tokiems JAV senatorių ketinimams turėtų pritarti ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba ir taryba, lietuviškos parapijos bei kitos organizacijos, nes nauja imigracijos reforma į lietuvišką bendruomenę Amerikoje sugrąžintų gal ir ne tokį gausų, bet ne mažiau vertingą būrį lietuvių, iki šiol gyvenančių mūsų visų šešėlyje.

Sausio 20 d. Baltuosiuose rūmuose įvyko trumpa, bet iškilinga prezidento Barack Obama antrosios kadencijos inauguracija. Joje Aukščiausiojo Teismo (AT) vyriausias teisėjas John Roberts prisaikdino 51 metų amžiaus Obama ištikimai vykdyti prezidento pareigas, laikantis JAV Konstitucijos.

Kitą dieną, pirmadienį, inauguracijos iškilmės buvo pakartotos viešai prie Kongreso rūmų, dalyvaujant abiem buvusiems demokratams prezidentams Bill Clinton ir Jimmy Carter. Nors buvę respublikonai prezidentai George H. W. Bush ir jo sūnus George W. Bush nepasirodė, prezidentui Obama ir jo žmonai Michelle abu atsiuntė šiltus linkėjimus. Kadangi diena sutapo su oficialia Martin Luther King, Jr. švente, Obama priesaikos metu laikė ranką ant dviejų Biblijos knygų: vienos King, o kitos – naudotos per 1861 m. prezidento Abraham Lincoln inauguraciją.

Prisiekiant Obama balse jautėsi to pakilimo ir vilties stygius, kurie taip gausiai liejosi jo inauguracinėje 2009 m. kalboje, persunktoje „hope“ ir „change“ šūkių. Aštuoniolika minučių trukusi kalba, protarpiais pertraukiama entuziastingų šūkių „O-ba-ma“, buvo pagarbiai išklausyta didžiulės šimtątūkstantinės žmonių minios.

Jau 2007 m. prasidėjusi ekonominė krizė pasireiškė nemažu nedarbu, svyruojančiomis finansinėmis įstaigomis, kritusiomis biržos akcijomis ir namų kainomis bei nesubalansuotu valstybiniu biudžetu bei vis labiau augančiomis valstybės ir piliečių skolomis. Tuo metu Amerikai dar grasino nesibaigianti terorizmo šmėkla ir įšivėlimas į karą Irake ir Afganistane.

Savo kalboje Obama dėstė, kad Amerikos politika nesirems jėga, pabrėžė, jog „mes esame įsitikinę, kad sukurti nuolatinę taiką nereikia pastovaus karo. Ginčus su kitomis valstybėmis spėsime ryžtingai, bet taikiai“. Ar jam tai pavyks, yra didelis klausimas, nes jau nuo Antrojo pasaulinio

Obama: „Mūsų kelionė dar nepasibaigė“

ALEKSAS VITKUS

karo laikų Amerika priprato konfliktus spresti ginklu. Obama, atsakingas už jo pirmos kadencijos metu prarastas 6,600 amerikiečių karių gyvybes ir trilijonus dolerių, reikalui esant, turės labiau remtis bepiločiais lėktuvais ir raketomis, panašiai kaip jis elgėsi Libijoje ir Jemene.

Problemas Irake Obama pavyko perduoti naujai paties Irako sudarytai vyriausybei, kas dar neįvyko Afganistane. Šiūmetinėje kalboje Obama apie užsienio politikos reikalus beveik nekalbėjo, bet kalbėjo apie vis dar iki galo neatsigavusią ekonomiką. Jis nieko nesakė apie teroristų lizdų Pakistane išnaikinimą, nieko apie pavojus, kylančius iš branduolinio Irano ar komunistinės Šiaurės Korėjos, jau nekalbant apie inauguracijos metu vykusius teroristų išpuolius Malio ir Alžyro valstybėse. Tiesa, Osama bin Laden jau nebėra, bet gerai organizuoti teroristų išpuoliai Šiaurės Afrikoje rodo, kad „al-Qaida“ grupės yra dar labai pavojingos visame pasaulyje.

Pradžioje labai tinkamai perspėjęs, kad valstybė pati viena negali išspręsti visų problemų, ir priminęs, jog laisvė yra Dievo dovanota, Obama pabrėžė, kad vyriausybė yra reikalinga ne tik užtikrinant valstybės saugumą ir gerovę, bet ir pasirūpinant, kad pranyktų bet kokia diskriminacija, visų pirma – gėjų.

Prezidentas pasisakė už prez. Franklin D. Roosevelt įvestas socialines programas, kaip antai visiems prieinamą sveikatos apsaugą („Medicare“ ir „Medicaid“), taip pat ir senatvės aprūpinimą

(Social Security). Obama sakė: „Tai nereiškia, kad mes tampame prašytojų tauta. Socialinė apsauga įgalina mus imtis iniciatyvos ir rizikos ją dar labiau pagerinti.“ Cinikai pastebėjo, kad garsųjį prez. John F. Kennedy šūkį „Ask not what your country can do...“ Obama apvertė aukštyn kojomis.

Priminęs, kad mūsų valstybė negali sukurti gerovės vis labiau mažėjančiai turtingųjų grupei ir vis labiau augančiai, galo su galu nesuduriančiai daugumai, prezidentas pareiškė, kad jo pareiga bus sukurti sėkmingą ir darbiningą viduriniąją klasę, kuri galės padėti nelaimių ištiktiems ar senatvės sulaukusiems piliečiams.

Didelę dalį savo kalbos Obama paskyrė retoriniams „Our journey is not complete“ arba „You and I, as citizens“ postringavimams, dažnai įpindamas citatas iš JAV Konstitucijos, JAV nepriklausomybės deklaracijos ir prez. Lincoln bei pastoriaus Martin L. King kalbų. Obama neužmiršo priminti, kad jis dirbs siekdamas santuokų lygybės, sprendžiant imigrantų klausimą, kaip ir globalinio išsilimo ir energijos paklausos problemas. Ką ne vienas kalbos klausėsis turėjo pastebėti, buvo tai, kad Obama, nors pripažinęs, jog reikia mažinti deficitą, visiškai „pamiršo“ paminėti, kad, vien didindamas mokesčius mažai pačių turtingiausių grupei, jis to nepasieks, ir kad reikės suveržti diržus ir kitur.

Tuo po inauguracijos Obama susirūpino pakelti federalinio išsiskolinimo kartelę, ir tai pateisindamas davė tokį nevykusį palyginimą: „Juk neisi į restoraną, ten valgsi ką tik nori ir; jei išeidamas nesumokėsi, sulaužysi įstatymą.“ Į tai kažkoks pilietis atsakė: „Jei neturi pinigų, neik į restoraną, bet valgyk namuose.“

Pradėjęs pirmąją kadenciją, Obama galėjo džiaugtis aiškia dauguma Senate ir Atstovų rūmuose. 2010 m. rinkimuose Atstovų rūmuose dau-

Nukelta į 15 psl.

TELKINIAI

New York, NY

Lietuviškas tryptinis... Pietų Amerikos šalių scenoje

Jubiliejinė 10-oji mugė „New York Times Travel Show“

**EUGENIJA MISEVIČIENĖ,
LAURYNAS R. MISEVIČIUS**

Vieną pirmųjų savaitgalių po Naujųjų metų, sausio 18–20 dienomis, vykusioje jubiliejinėje, jau 10-oje „NY Times“ turizmo mugėje New York miesto centre, kaip ir kasmet, dalyvavo atstovai iš daugiau kaip 150 pasaulio šalių. Nors tuo pat metu „Jacob Javitz Center“ gretimajame paviljone vyko motociklų paroda, į kurią žmonės plaukte plaukė, neatrodo, kad ji perviliojo užkietėjusius keliautojus. Todėl ir šių metų „New York Times Travel Show“ susilaukė didelio susidomėjimo.

Šioje parodoje kiekvienas turėjome galimybę susipažinti su mus dominančia užsienio šalimi. Juk toli gražu ne visi turime laiko ir galimybių išvykti į kelionę aplink pasaulį, tačiau apie tai dažnas turbūt pasvajojame. Tad minėtas renginys – puiki galimybė „leisti“ į tokią kelionę čia pat, New York širdyje – Manhattan. Nuo penktadienio iki sekmadienio į „Javitz Center“ atvykę nuotykį ir kelionių mėgėjai galėjo vos per kelias valandas „aplankyti“ Indoneziją, Kiniją, Argentiną, Braziliją, Graikiją, Italiją, Rusiją, Afriką ar net Antarktiką. Šių šalių ir žemynų atstovai tikrai viliojo svečius kitoms atostogoms pasirinkti būtent jų kraštą.

Lietuva pristatyta ir plačiau, ir profesionaliau

Kaip ir pereinamais metais, renginyje dalyvavo ir Lietuvos atstovai. „NY Times“ turizmo mugėje mūsų tautiečiai dalyvauja jau kelintą kartą, o antrus metus Nemuno krašto pristatymą užjūryje rengia Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos darbuotojai. Pereitą žiemą Lietuvos stendą renginio svečiams pristatė LR gen. konsulas New York. Pasak gen. konsulo New York Valdemaro Sarapino, pernai metais renginio metu Lietuvos stendas turėjo didžiulį pasisekimą. Turizmu mūsų krašte domėjosi daug amerikiečių, nauja kelionių kryptimi Lietuvą vadino žurnalistai ir turistinių agentūrų atstovai. Tad Lietuvos populiarumas praėjusių metų parodoje prisidėjo prie to, kad į šių metų „New York Times Travel Show“ atvyko Valstybinio turizmo departamento atstovai, kurie ne tik Lietuvą pristatė plačiau, bet ir profesionaliau bei didesniame stende, taip pat skaitė paskaitą apie turizmo galimybes mūsų šalyje.

Minėtas pristatymas, skirtas žurnalistams ir turizmo agentūroms, vyko sausio 18 d. popietę. Nors tuo pat laiku už sienos vyko ir Rusijos paskaita, atrodo, kad didžioji kaimynė neperviliojo Lietuvos gerbėjų. Renginys pritraukė daugiau, nei tikėtasi lankytojų, žiniasklaidos bei kelionių organizatorių. Susirinkusius pasveikinęs Sarapinas kvietė atrasti Lietuvą kaip turizmo šalį ir džiaugėsi išaugusiu atvykstančiųjų skaičiumi iš JAV.

Lietuvos stende Lietuvą niujorkiečiams pristatinėjo savanoriai iš JAV LB New York apylinkės.

LR gen. kons. New York nuotr.

Lietuva domisi litvakai ir lietuviškų šaknų turintys

Didžioji dalis svečių parodoje apsilankė šeštadienį ir sekmadienį. Šiais metais vykusioje parodoje Lietuvos stendas sulaukė nemažo dėmesio iš lankytojų, besidominčių konkrečiomis kelionėmis ar aktyviu turizmu visose Baltijos šalyse, o taip pat norinčių daugiau sužinoti apie Lietuvą kaip šalį. Mūsų valstybės stendą parodos metu daugiausia lankė lietuviškų šaknų turintys amerikiečiai ir litvakai, norintys geriau pažinti savo protėvių žemę. Kiti niujorkiečiai žadėjo vykti į Lietuvą, prisiminę, kad neseniai dienraštis „The New York Times“ mūsų šalį, kaip puikių aludarių kraštą, 24-uju numeriu įtraukė į vietų, kurias būtina aplankyti 2013 metais, sąrašą. „Labai džiaugiuosi, kad Lietuvą pristatyti padeda ir nemažai savanorių, vietinės bendruomenės narių. Jie tikrai atlieka nuostabų ir kilnų darbą. Esu jiems labai už tai dėkingas“, – džiaugėsi V. Sarapinas.

Meninė programa su gimtadienio tostų!

Be stendo mūsiškiai, kaip ir kitų šalių atstovai, susirinkusiems parengė ir meninę programą. Pristatydamas atlikėjus LR gen. konsulas New York žiūrovus tikino, kad nors lietuviai labiausiai žinomi dėl išpūdingų rezultatų krepšinio pasaulyje bei gamina kone gardžiausią alų, jie taip pat yra labai daininga tauta, mėgstanti šokti. Nors šiemet lietuvaiciams meninę programą teko pristatinti Pietų Amerikos šalims skirtoje scenoje, tačiau Amerikoje gyvenantys lietuviai nė kiek nepasimetė – padabino sceną plakatais su tautine tematika ir susirinkusiems pristatė tikrai išpūdingą pasirodymą. Šeštadienio popietę svečius džiugino tautinių šokių ansamblis iš pietinio New Jersey „Viesulas“, o sekmadienį visų atvykusiųjų širdis šildė šiaurinio New Jersey vaikų choras „Varpelis“. Sausio 19-ąją iškart po „Viesulo“ pasirodymo ansamblio nariai ir kiti bendraminčiai, susirinkę į ratelį, sveikino renginyje dalyvavusią, būtent tą dieną savo jubiliejų švenčiančią JAV LB Centrinio New Jersey apylinkės pirmininkę Rasą Miliūtę. Kai visi užtraukė „Ilgiausių metų“, tai patraukė dėmesį beveik kiekvieno aplinkui buvusio! Pažiūrėti, kas čia darosi, atlėkė net vietinės televizijos atstovai. Pamatę tautiniais drabužiais išsipuošusius lietuvačius, jų paprašė sušokti specialiam įrašui...

Lietuvą svečiams pristatė jaunieji mūsų tautos talentai iš Amerikos – New Jersey vaikų choras „Varpelis“.

Nukelta į 15 psl.

Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios renginiai JAV lietuvių telkiniuose

Šv. Mišios už Lietuvą jos Nepriklausomybės šventės proga bus atnašaujamos Švč. **Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje**, Marquette Park, **vasario 10 d.** 11 val. r. Mišiose dalyvaus Lietuvos šauliai su vėliavomis ir kitos organizacijos. Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas. Bažnyčioje giedos jaunimo choras. Po Mišių, 1 val. p. p., **Jaunimo centro didžiojoje salėje** vyks Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Visus kviečia dalyvauti ALT, LR generalinis konsulas Čikagoje ir Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga.

Vasario 10 d. Tėviškės parapija (5129 Wolf Rd. Western Springs, IL 60558) kviečia visus į „Lietuvišką dieną“, kuri prasidės 11:30 val. r. pamaldomis. Po jų – Vasario 16-osios minėjimas, pranešėjas dr. Jurgis Anyšas. Pasibaigus minėjimui „Lietuvišką dieną“ tęsime su gardžiais cepelinais ir lietuviškomis dainomis. Ateikime pasipuošę tautiniais drabužiais ar lietuviškais ženklais! Apie dalyvavimą prašoma pranešti iš anksto tel. 708-229-2795 arba el. paštu: teviskes.parapija@gmail.com

Vasario 15 d., penktadienį, Valsybės atkūrimo dienos išvakarėse, **St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo** Kultūros būrelis rengia operos solistės Stella Zambalis koncertą. Koncerto pertraukos metu Kultūros būrelis vaišins vynu ir lietuvišku sūriu. Bilietus – 20 dol., studentams – 15 dol. – galite nusipirkti klube ir koncerto dieną prie įėjimo.

Vasario 15 d. 11:30 val. r. kviečiame visus į Trispalvės pakėlimo iškilmės prie **Ocean County administracinio pastato** (101 Hooper Ave., Toms River, NJ 08524). Po vėliavos pakėlimo Ocean County bibliotekos Mancini salėje bus trumpa programa bei lietuviškos vaišės.

Vasario 16 d., šeštadienį, 11:30 val. r., **Waukegan-Lake County apylinkėje** vyks Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjimas. Tel. pasiteirauti: 847-855-5294.

JAV LB Detroit apylinkės valdyba (pirm. Aleksas Mitrius) maloniai kviečia visus šeštadienį, **vasario 16 d.**, 7 val. v. į **Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje** Vasario 16-osios proga ruošiamą susitikimą su „Draugo“ vyr. redaktore dr. Dalia Cidzikaite. Ji kalbės tema „Jei ne parapija ir ne Bendruomenė, tai kas?“ Bus pagerbti visi buvę LB „Žiburio“ lituanistinės mokyklos vedėjai, po programos – linksmapavakaris.

Vasario 16 d., šeštadienį, 7 val. v. Tautos fondas, JAV LB New York apygarda, New York ALT'o skyrius, LR generalinis konsulas New York maloniai kviečia Jus dalyvauti Lietuvos valstybės Atkūrimo dienos šventėje, kuri vyks **Our Lady of Mt. Carmel parapijos viršutinėje salėje** (275 N. 8th St., Brooklyn, NY 11211).

JAV LB Cleveland apylinkės Vasario 16-osios šventė vyks **vasario 16 d.**, šeštadienį, **Šv. Kazimiero parapijos auditorijoje** 7 val. v. Pagrindinis kalbėtojas – JAV LB Cincinnati apylinkės pirmininkas Darius Sabaliūnas, dalyvaus JAV senatoriaus Rob Portman atstovas bei Cleveland miesto įvairių tautybių atstovai. Meninę

Folklorinis duetas „Iš Rytų šalelės“ – Rimas Polikaitis ir Rūta Pakštaitė-Cole – dalyvaus šventiniuose renginiuose. **Sophia Dzikas** www.facebook.com nuotr.

Vasario 16-osios minėjimas JAV LB Cicero apylinkėje 2008 m. **Jono Kuprio** nuotr.

programą atliks solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, pianistė Audronė Majorovienė, Cleveland lietuvių radijo programos vedėjas Augis Dicevičius bei kiti Cleveland apylinkės talentai. Po koncerto – vaišės.

Lietuvos Nepriklausomybės šventė **St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo** bus minima **vasario 17 d.** 1:15 val. p. p. Šv. Vardo bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą. Po jų, 2:30 val. p. p., Lietuvių klube rengiami pietūs, minėjimas ir meninė programa, kurią atliks ansamblis „Iš Rytų šalelės“.

Sekmadienį, **vasario 17 d.**, 9:50 val. r. – vėliavų pakėlimas prie **paminklo Šv. Kazimiero aikštėje** (18022 Neff Rd., Cleveland, OH). Kviečiame visas organizacijas dalyvauti su vėliavomis. 10 val. r. – šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Giedos choras „Exultate“. Pasiteirauti galite tel. 216-235-5212 arba el. paštu: lb.cleveland@yahoo.com

Vasario 17 d., sekmadienį, 1 val. p. p. JAV LB Lemont apylinkė kviečia į Vasario 16-osios minėjimą, kuris vyks **PLC Lietuvių Fondo salėje**. Išgirsime Lemont miestelio mero ir Cook County vadovų pasisakymus, dalyvaus LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Bus meninė programa, pasivažišinsime saldumynais, pabendrausime.

JAV LB Marquette Park apylinkės ruošiamas Vasario 16-osios minėjimas vyks **vasario 17 d.**, sekmadienį, 11 val. r. šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Po šv. Mišių programa bus tęsiama **para-**

pijos salėje. Paskaitą skaitys kun. Gediminas Keršys, meninę programą atliks Algirdas Motuza ir Loretta Janulevičiūtė. Po programos – pietūs.

Šv. Antano lietuvių parapijos (Detroit, MI) rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės 95-ųjų metų sukakties šventės minėjimas vyks sekmadienį, **vasario 17 d.**, **Šv. Antano parapijoje** (3456 W Vernor Hwy., Detroit, MI 48216). Šv. Mišios už tėvynę Lietuvą – 9 val. r. bus atnašaujamos Šv. Antano parapijos koplyčioje. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Pagrindinė kalbėtoja – laikraščio „Draugas“ vyr. redaktorė dr. Dalia Cidzikaitė. Po minėjimo bus vaišės, meninė programa, pabendraavimas.

JAV LB Cicero apylinkės Vasario 16-osios minėjimas vyks **parapijos kavinukėje vasario 17 d.**, sekmadienį, po 9 val. r. lietuviškų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje. Dalyvaus LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Bus meninė programa ir vaišės.

JAV LB Cicero apylinkės ir Cicero miesto savivaldybės rūpesčiu **vasario 21 d.**, 11 val. r. **Cicero miesto Rotušės aikštėje** bus iškelta Lietuvos trispalvė, kuri ten plevėsuos visą savaitę. Cicero ir apylinkės lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti vėliavos pakėlime ir kartu pažymėti mūsų tautos Nepriklausomybės šventę. Bus vaišės.

Vasario 22 d. lietuvių meno ansamblio „Dainava“ (Čikaga) koncertas Lietuvos valstybės atkūrimo dienai paminėti vyks **Mandarin Orien-**

tal viešbutyje (1330 Maryland Ave, SW, Washington, DC). Koncerto pradžia 7 val. v.

Vasario 23 d., šeštadienį, 7 val. v. **Latvių namuose** (402 Hurley Ave., Rockville, MD) koncertuos lietuvių meno ansamblis „**Dainava**“ (Čikaga). Koncertas skirtas Lietuvos valsybės atkūrimo dienai paminėti.

Lietuvos Nepriklausomybės diena **Wisconsin valstijos Kongreso rūmų Senato salėje** (the Senate Parlor of the Wisconsin State Capitol) vyks **vasario 24 d.** 1-3 val. p. p. Pagrindinis kalbėtojas – Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Bus parodytas dokumentinis filmas „Laisvė kelias“ („Trajectory of Freedom“). Renginį ruošia Madison-Vilniaus susigiminių vasių miestų komitetas.

JAV LB East Chicago apylinkės, ALT'o Lake apskrities skyriaus ir Lietuvos vyčių kuopos # 82 valdybos ruošia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą **vasario 24 d.** 1 val. p. p. **American Legion Griffith Post 66** (132 N. Wiggs Ave., Griffith, IN). Meninę programą atliks Algimantas ir Ligita Barniškaiai. Vaišinsimės lietuviškais patiekalais. Apie dalyvavimą prašoma pranešti Joanai tel. 219-884-2220 arba Birutei tel. 219-322-4533.

Sekmadienį, **vasario 24 d.**, Philadelphia bus švenčiama Lietuvos Nepriklausomybės šventė. 10:30 val. r. šv. Mišios už Lietuvą Šv. Andriejaus bažnyčioje. Nuo 12 val. p. p. iki 1:30 val. p. p. – pietūs **Lietuvių namuose** (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134). 2 val. p. p. – šventės minėjimas, pagrindinis pranešėjas LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis. Meninę programą atliks: Philadelphia choras „Laisvė“, tautinių šokių grupė „Žilvinas“, kaimo kapela „Varpelis“, Vinco Krėvės bei „Lietuvėlė“ lituanistinių mokyklų mokiniai, centrinės NJ LB apylinkės tautinių šokių grupė „Viesulas“, vaikų muzikos grupė „Spindulėlis“. Po programos – muzika, šokiai ir suneštinės vaišės.

LR generalinis konsulas Čikagoje **kovo 10 d.**, sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 5 val. p. p. kviečia į **Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salę**, į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę „Celebrate Lithuanian Independence“. Daugiau informacijos galite gauti pas Agnė Vertelkaitę el. paštu: agne.vertelkaite@urm.lt arba tel. 312-397-0382, trumpasis nr. 204.

Visus maloniai kviečiame į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 95-ųjų metinių šventę, kuri įvyks **kovo 10 d.**, sekmadienį, 2 val. p. p. **Baltimore lietuvių namų didžiojoje salėje**. Šventės viešnia ir pagrindinė pranešėja – JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen. 8:30 val. r. šv. Mišios Šv. Alfonso bažnyčioje. Po Mišių – šventės tęsinys Lietuvių namuose: 10 val. r. seminaras „Dabartiniai JAV LB tikslai“; 2 val. p. p. – šventinis pranešimas. Meninę programą atliks tautinių šokių grupė „Malūnas“ ir folklorinis duetas „Iš Rytų šalelės“ (Rimas Polikaitis ir Rūta Pakštaitė-Cole). Lietuviško maisto galėsite paskanauti nuo 12 val. p. p.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Partizanės, ryšininkės ir miško broliai

Rytų Lietuvos srities partizanų vadas Antanas Slučka-Šarūnas su aplankyti atėjusiomis ryšininkėmis. <http://www3.lrs.lt>

FIL. KUN. VILIUS DUNDZILA

Lietuvai atgavus nepriklausomybę prieš daugiau negu du dešimtmečius, spaudoje pasirodė daug aprašymų apie partizanų – miško brolių – kovas prieš okupantą bei jų pastangas sužlugdyti bedievių komunistų kruvinąjį režimą. Partizanai – tai ginkluoto pasipriešinimo dalyviai, susibūrę priešintis prieš okupacines pajėgas. Paašškėjo, kad tarp partizanų buvo nemažai ir ginkluotų partizanių, o partizanams labai daug padėjo ryšininkės.

Kone žinomiausia partizanė buvo Pušėlė, kuri, pasak Juozo Daumanto knygos „Partizanai“, su partizanų Mažvydu sužiedavo Marijampolėje 1947 m. Vaišių metu buvo numatyta nuvokti kelis režimo pareigūnus, bet nebuvo įmanoma išgyti reikalingų nuodų nei Marijampolėje, nei – su dideliais vargais ir padirbtais kelionės dokumentais Kaune. Mažvydai ir Pušelei teko vietinį centro komiteto sekretorių, vykdomojo komiteto pirmininką, aukščiausios tarybos deputatą ir vietovės pašto viršininką likviduoti juos nušaudant. Po to įvykio Pušėlė jau negalėjo grįžti į civilinį gyvenimą ir tapo partizane.

Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro išleistoje knygoje „Tarp vakar ir šiandien“ pasakojama

Dainavos apygardos partizanų ryšininkė Anelė Dusevičiūtė žuvo 1948 m. Varčios miške, kai, jai lankant partizanus, stovyklą apsupo vidaus kariuomenė.

Laimos istorija. Jos visi broliai buvo partizanai, o Laima buvo ryšininkė. Stribams (vietinės okupanto ginkluotosios pajėgos) pradėjus daryti kratas jų bei kaimynų namuose, Laimai teko pabėgti iš namų. Ji laikinai slapstėsi raiste, bet jai reikėjo saugesnio prieglobsčio. Ji nuėjo į miško gilumą prisijungti prie partizanų. Dalyvavo kautynėse. Kartu su kitais partizanais persikėlus į naują vietą, čekistai (sovietų saugumas) juos sugavo. Laimą ištrėmė į Sibiro lagerius.

Tikslaus partizanų skaičiaus nežinome. Gal viena iš tūkstančio partizanų buvo moteris. Apie jų šviesią atmintį 1995 m. sukurtas dokumentinis filmas „Partizanės“. Onos Voverienės istorija „Žymiosios XX amžiaus Lietuvos moterys“ plačiai aprašo dešimties partizanų gyvenimus, taip pat mini dvi partizanes gailestingąsias seseris bei daugelį ryšininkių.

Ryšininkės partizanams nešdavo laiškus, maistą, ginklus, o iš jų parnešdavo pagrindžio spaudą, kurią toliau platindavo per rankas. Jiems surasdavo reikalingas paslaugas: batšiuvių, dantistų, medikus, kunigus ir t. t. Darbas buvo pavojingas: sugautoms ryšininkėms grėsė ta pati bausmė, kaip ir broliams partizanams: tardymai, kankinimas, kalėjimas, la-

geris ir net mirtis. Daumantas aprašo heroję Vaidilutę, kuri partizanų buvo laikoma didžiaja knygneše. Ji juos aprūpindavo net ginklais ir kulkomis.

Čikagos „Lituanicos“ tunte atkurta „Miško brolių“ draugovė. Ankstyvesnė „Miško brolių“ veikla užsibaigė su nepriklausomybe. Miško broliai – skautų šaka, kuri domisi partizanų veikla, vadinasi partizaniškais slapyvardžiais, nešioja partizanų uniformas ir mokosi su partizanais susijusio skautamokslo. Neaišku, kodėl dabar kilo noras atkurti šią draugovę. Šiuo metu draugovė savo tikslų bei programos dar neturi – laukia skautų organų patvirtintos programos. Atėjo laikas „Miško broliams“ į savo gretas priimti tiek seses, tiek brolius, juk partizanų ir ryšininkių veiklą bei atmintį kaip tik tiktų įamžinti skautiška veikla.

Čikagos LSS Tuntai skelbia kad bus...

JAUNIMO VAKARAS

2013 m. vasario 23d.

Pasaulio lietuvių centro
Fondo Salėje, 6 - 10 v.v.

14911 127th Street • Lemont, IL • 60439

Muzikantai:

The Baden-Hawls
Daumantė ir Austėja Kaveckaitės
Beatrice Johnson
Greg's Fender Banders
Dead Freddie and Friends

Bilietai \$10 perkant iš anksto, \$15 prie durų

Kviečiame visą lietuvių jaunimą nuo 13 m. amžiaus, bei draugus, šeimą ir pažįstamus chvilę ir porąmetį išleisti. Salės kiti bus vestojami pagal istorikams, lietuviškomis jausmų dalyvauti šioje renginyje. Išvysite, bei išgarsinsite.

Bilietas į anksčiau įsigyti po Čikagos tūnų tūninkus, bei vadovus, muzikų grupę norus ir po Leoną Pūnį (leopold@comcast.net).

Sausio 13-osios minėjimas Los Angeles

Inos Petokienės nuotr.

2013 m. sausio 13 d., sekmadienį, Ramiojo vandenyno rajono skautės ir skautai susirinko Šv. Kazimiero parapijoje atšvęsti savo skautų rajono metinę sueigą. Šv. Mišias aukėjo naujai išventintas vyskupas Kęstutis Kėvalas.

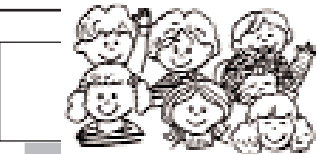
Skautai prisiminė tuos garbingiausius Lietuvos 13 sūnų ir dukterį, kurie tragiškai žuvo prie Vilniaus Televizijos bokšto arba buvo sužeisti prieš 22-jus metus. Eisenoje buvo įneštos į bažnyčią žuvusiųjų laisvės gynėjų nuotraukos ir gražiai padėtos ant altoriaus, kur mes galėjome pasižiūrėti, prisiminti ir pagerbti tuos, kurie paaugojo savo gyvybes už Lietuvos laisvę. Su aukomis buvo atneštos uždegtos žvakutės pagerbti žuvusiuosius. Sausio 13-osios įvykių mes niekada nepamiršime.

Skautė Ariana Žukaitė,

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos
10 klasės mokinė

Vytauto apygardos ryšininkė Janina Valevičiūtė-Astra (žuvo 1952 m. spalį) ir Birutė Šniulolytė-Ramunėlė (žuvo 1949 m. lapkričio 1 d.).

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Paskelbti užsienio lietuvių vaikų piešinių konkurso „Maironio Lietuva“ laimėtojai

Užsienio reikalų ministerija (URM) skelbia lietuvių poeto Jono Mačiulio-Maironio 150-osioms gimimo metinėms skirto užsienio lietuvių vaikų piešinių konkurso „Maironio Lietuva“ laimėtojus.

Jame dalyvavo 116 vaikų iš 10 užsienio valstybių. Moksleiviai ugdė meninius gebėjimus, saviraišką ir stiprino tautinę savimonę stengdamiesi suprasti ir vaizdinėmis priemonėmis perteikti vieno garsiausių lietuvių poetų Maironio kūrybą.

Jaunųjų kūrėjų darbus vertino URM Užsienio lietuvių departamento sudaryta komisija.

Visi konkurso dalyviai ir laimėtojai apdovanojami URM padėkos raštais ir atminimo dovanomis, kurios per Lietuvos atstovybes juos pasieks artimiausiu metu.

Ministerijos duomenimis šiuo metu 28 valstybėse veikia beveik 170 lituanistinio ugdymo įstaigų, kuriose mokosi per 7 tūkst. jaunųjų lietuvių.

Konkurso laureatų darbus galite išvysti čia: <https://www.urm.lt/index.php?1541000666>.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento info

Redakcijos prierašas:

Konkurse dalyvavo ir JAV lituanistinių mokyklų mokiniai. Kai kurie jų tapo laimėtojais.

Tarp 7–10 metų amžiaus grupės I vietos laimėtojų yra ir Rūta Navickas bei Sofia Balanda. Abi mergaitės mokosi „Saulutės“ lituanistinėje mokykloje, St. Petersburg, FL. Jų mokytoja – Rasa Kay.

Antrą vietą šioje amžiaus grupėje laimėjo tos pačios mokyklos mokinė Ligija Maksvytytė, o trečiąją – net keturi mokytojos Ritos Stuopienės mokiniai iš Boston lituanistinės mokyklos: Emilijus Abouzeid, Renata Markuns, Anna Rasa Sekmokaitė, Isabella Vaz, kurie piešė viena mokytojos pasiūlyta tema „Maironis girdėjo, aš girdžiu.“

Sofia Balanda, „Gėlyčių mergaitė“, 8 m., JAV, lituanistinė mokykla „Saulutė“, mokytoja Rasa Kay.

11–14 metų amžiaus grupėje tarp laimėtojų taip pat yra JAV lituanistinių mokyklų mokinių. Antros vietos apdovanojimą gavo Arija Simonaitis iš Indianapolio lituanistinės mokyklos (mokytoja Indrė Balčiūnaitė) ir Andrius Duncia, gyvenantis JAV. Trečią vietą laimėjo dar viena Indianapolio lituanistinės mokyklos mokytojos Indrės Balčiūnaitės paruošta mokinė – Sophie Haydar.

15–17 metų amžiaus grupėje tarp I-II vietos laimėtojų JAV lituanistinių mokyklų moksleivių nebuvo. Tačiau trečią vietą laimėjo net keturi Boston lituanistinės mokyklos mokiniai: Darija Dilbaitė, Styvenas Bondas, Siga Juozelskytė, Elytė Auštraitė, konkursui atsiuntę savo koliažus „Maironiui juosta“.

Juos visus moko mokytoja Rita Stuopienė.

Sveikiname visus laimėtojus ir jų mokytojus.

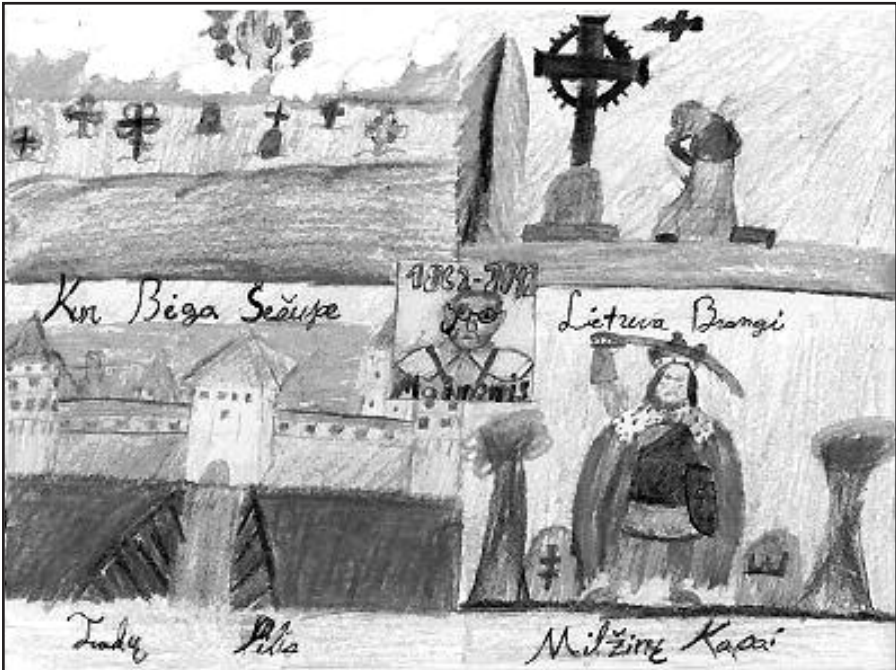
Redaktorė

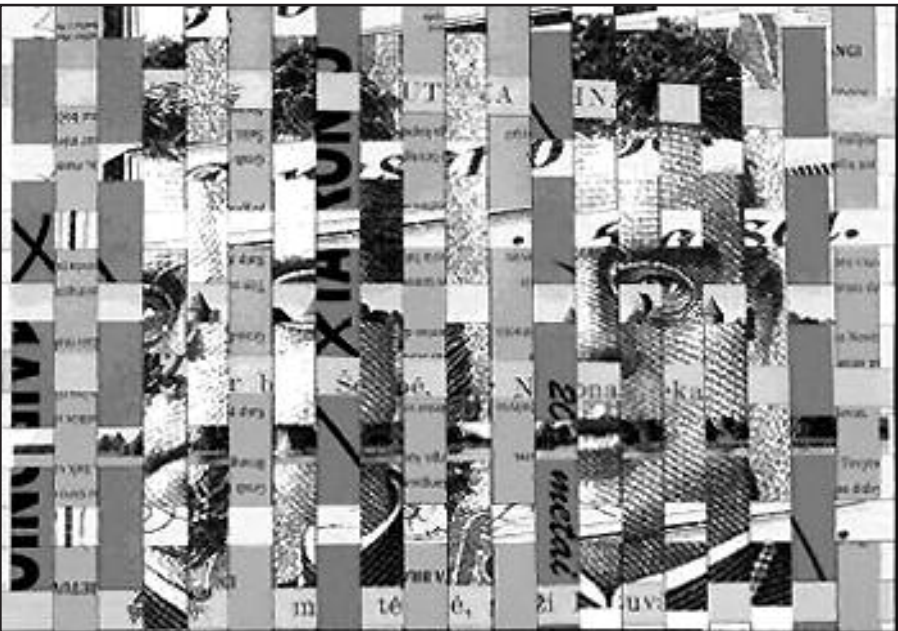
Renata Markus, „Maironis girdėjo, aš girdžiu“, 7 m., JAV, Boston lituanistinė mokykla, meno mokytoja Rita Stuopienė. III vieta. URM nuotraukos

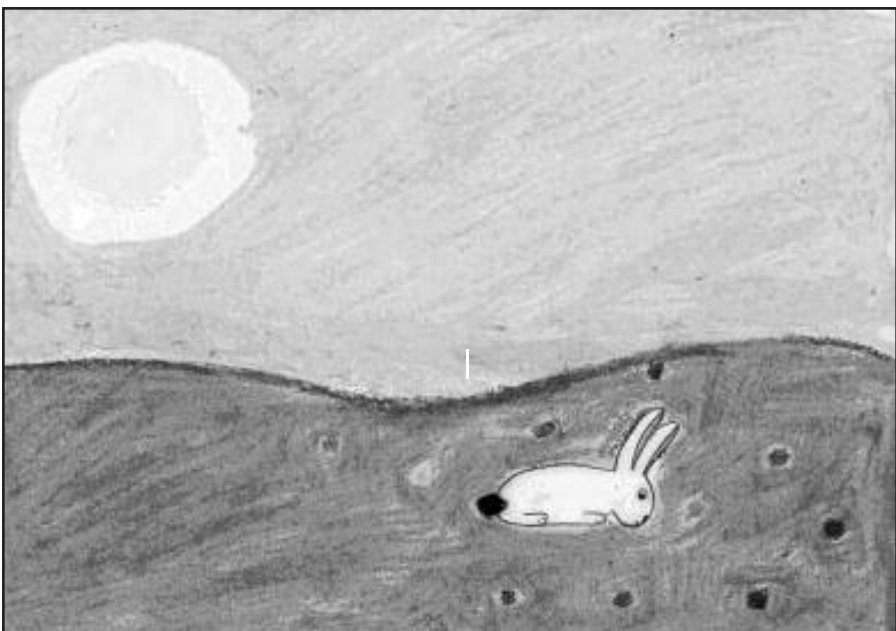
Rūta Navickas, „Trakų drakonas“, 8 m., JAV, lituanistinė mokykla „Saulutė“, mokytoja Rasa Kay.

Andrius Duncia, „Maironis“, 14 m., JAV.

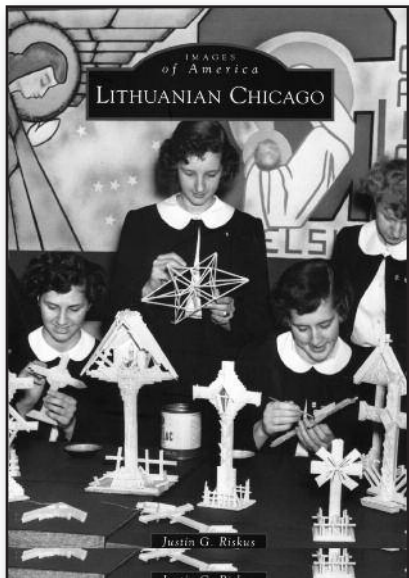

Elytė Auštraitė, koliažas „Maironiui juosta“, 16 m., JAV, Boston lituanistinė mokykla, meno mokytoja Rita Stuopienė.

Sophie Haydar, „Lietuva brangi“, 11 m., JAV, Indianapolio lituanistinė mokykla, mokytoja Indrė Balčiūnaitė.

Pirma pažintis su Čikagos lietuvių gyvenimu anglų kalba

„Lithuanian Chicago“, Justin G. Riskus (2013, „Arcadia Publishing“, USA), 128 psl., 21.99 dol.

DONATAS JANUTA

Žiauriausia Antrojo pasaulinio karo kova Europoje, kurioje per vos mėnesį laiko vien Amerikos karių žuvo 19,000 ir dar 23,000 dingo be žinios, nes po mūsų nerasti net laivonai, buvo 1944–1945 metų žiemą vykęs paskutinis vokiečių puolimas, vadinamas „Battle of the Bulge“. Vienas ten žuvusių, Belgijoje palaidotas, Čikagos Šv. Kryžiaus parapijos jaunolis Jack Eudeikis ramiai žvelgia į mus Justin Riskaus knygos nuotraukoje, amžinai likęs jaunas.

Eudeikio pavardė gerai žinoma ne tik senos kartos Čikagos lietuviams, bet ir dipukams, nes jo tėvas John F. Eudeikis, kurio nuotrauka ir trumpa apybraiža yra kitoje Riskaus knygos dalyje, buvo vienas iš pirmųjų Čikagos lietuvių „graborių“ (kaip laidojimo namų direktoriai tada buvo vadinami), ir jo vardo įstaiga ilgai veikė.

Literatūros apie Lietuvą ir lietuvių anglų kalba yra nedaug. Pirma tokia knyga turbūt buvo aušrininko Jono Šliūpo „Lithuania“, išleista Amerikoje dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Riskaus „Lithuanian Chicago“ yra paveiksluota apybraiža apie maždaug 100 metų Čikagos lietuvių gyvenimo – pradedant XIX šimtmečio pabaigoje Šv. Jurgio parapijos įsteigimu ir baigiant „Lithuanian Mercy Lift“ įkūrimu po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 1990 m.

Knyga išleista kaip „Images of America“ serijos dalis ir pagal tos serijos nustatytą formatą susideda iš maždaug 200 nuotraukų. Teksto yra tik įžangoje, dar po puslapį kiekvieno knygos septynių skyrių pradžioje ir paaiškinimuose po kiekvieną nuotrauką. Šioje serijoje panašios knygos yra jau išleistos apie Čikagos žydus, čekus, lenkus ir kitas tautybes.

Pirmame knygos skyriuje „Neighborhoods and Churches“ nuotraukos ir trumpi paaiškinimai vaizduoja penkias lietuvių katalikų parapijas, jų bažnyčias ir veiklą bei vieną lietuvių evangelikų liuteronų parapiją. Įdomu, kad įdėta Brighton Park Nekaltojo Prasidėjimo naujos bažnyčios, statytos dar 1966 m., nuotrauka, kai lietuviai jau buvo pradėję keltis iš miesto centrinių rajonų į priemiestius ir kai Čikagos lietuviškų parapijų veikla buvo pradėjusi nykti.

Nuotraukose matome ir Čikagos priemiesčio Roseland buvusios Visų Šventųjų parapijos gražią klapčiukų ir baltai apsirengusių (gal Pirmoji

Komunija?) mergaičių eiseną Roseland parapija, kaip ir buvusi Chicago Heights Šv. Kazimiero parapija, lietuviškuose raštuose retai minimos. Galbūt tose pietinėse miesto apylinkėse „pažangieji“ ir bendrai kairiųjų pažiūrų lietuviai buvo veiklesni? Bet apie tai Riskaus knygoje neužsiminama. Buvo galima paminėti, kad knygoje pavaizduotos lietuvių parapijos yra ne visos, kad jų Čikagoje buvo daugiau – iš viso apie tuzinas. Kiek Čikagoje iš viso būta lietuviškų karčiamų – apie 2,000 – kitame knygos skyriuje paminėta.

Trys puslapiai nuotraukų paskirti Šv. Kazimiero kapinėms, jų paminklams ir lietuvių protestams prieš Čikagos vyskupijos mėginimus panaikinti šių kapinių lietuviškumo žymes. Gaila, kad nė žodžiu neužsiminta apie Lietuvių tautines kapines, kurios lietuviams ne tik svarbios, bet kurios išdygo iš aršių tarpusavio kovų ir simbolizuoja svarbų anų laikų skilimą tarp lietuvių.

Atskiras šešiolikos puslapių skyrius skirtas Šv. Kazimiero vienuo-

velykiniai užsiėmimai, Dariaus ir Girėno skrydis, „Antro kaimo“ spektakliai, Jaunimo centro įkūrimas, Šaltojo karo metu rengtos prieškomunistinės protestų eisenos, Simo Kučirkos pagerbimas, susitikimai su Čikagos miesto meru ir kitais politikais.

Iš knygoje esančių senų skelbimų sužinome, kad 1928 m. Šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo galima pamatyti komediją „Gyvi Nabašninkai“ („Tikietai visiems vienodi, 75 c; vaikams 25 c.“), o 1938 m. greta Kazimierinių kapinių, Vytauto darže, už 25 centus buvo galima žiūrėti į boksinių „kumščių varžybas“.

Tačiau net ir atsižvelgiant į „Images of America“ nustatytą formatą ir ribotą puslapių skaičių, kai ko joje pasigendu. Nemažą dalį knygos sudaro parapijiniai vaizdai,

dą. Pvz., savo laiku didžiausia Amerikos lietuvių organizacija Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA) turbūt Čikagoje turėjo daugiausia kuopų, kurios atliko ne tik šalpos, bet ir kultūrinį vaidmenį, deja, SLA Riskaus knygoje nepaminėtas.

Aišku, tokioje ribotos apimties knygoje visko neaprepsi. Bet tikrai buvo galima rasti vietos nors vienai nesenai mirusio, daug metų lietuvių gyvenime ir veikloje pasižymėjusio Antano Rudžio nuotraukai. Niekas nepasigestų, jeigu iš knygoje esančių šešių pasiliktų tik penkios Valdo Adamkaus nuotraukos, ir tą vieną vietą užimtų Rudys arba kitas knygoje nepaminėtas veikėjas.

Įdomi yra krepšinio komandos „Lituanica“ nuotrauka 76-me puslapyje. Nė vieno žaidėjo nei vardas, nei pavardė nepaminėta, nors didžiama jų dar yra gyvi. Klūpantis antras iš kairės, apie 20-ties metų jaunuolis yra dabar jau garbaus amžiaus sulaukęs pasižymėjęs advokatas Povilas Žumbakis. Bet kas ypač įdomu, tai, kad ta pati nuotrauka vėl pasirodo knygos 116-me puslapyje, tik ten ta pati krepšinio komanda, nenusiėmusi „Lituanicos“ marškinėlių, tampa „Ateitis basketball team from Cicero“. Kitas kuriozas – tai 93-me puslapyje esanti „Lietuvių Auditorijos“ nuotrauka, šalia kurios autorius rašo, kad ta Auditorija šiandien lietuvių yra nenaudojama. 2013 m. ji tikrai nenaudojama, bet nenaudojama ne vien lietuvių – pastatas seniai jau nugriautas.

55-me puslapyje esančioje nuotraukoje šalia „Rūtos“ restorano matyti ant gretimo pastato aiškus užrašas

Nukelta į 15 psl.

Vaičkaus Dramos TEATRAS

Tikėtis iš anksto galima gauti šiose vietose:
 BRIDGEPORTE – Universal State Bank.
 TOWN OF LAKE: Janelle Pharmacy, 4559 So. Heritage Avenue.
 BRIGHTON PARK: John's Pharmacy, 4103 Archer Avenue.
 ROSELAND: Jonath's Pharmacy, 10500 Michigan Ave.
 CHICAGO: B. Jankaus Pharmacy, 1446 So. 49th Court.
 WEST SIDE: P. M. Cibulskis, 2334 S. Leavitt St. ir
 J. A. Urban Pharmacy, 2200 S. Leavitt Street.
 ANT JONAS GATVĖS: A. Boleš Pharmacy, 1900 So. Halsted St.
 NORTH SIDE: A. Bacevicius, 1850 Wabasha Avenue.
 MARQUETTE PARK: B. Andrelinas, 2046 W. 63rd St. ir pas
 Z. S. Mickovicius, 2363 West 63rd Street.
 Pas G. K. Butki, 2710 W. 54th St. ir pas Ch. A. Beacham and Co.
 247 West 69th Street.
 ir lietuvių inkraščių ofisoje.

Vaičkaus Išleistuvės

J. Vaičkaus pasidarbavęs penkerius metus Amerikos lietuvių tarpe išvaziuoja į Kaliforniją. Apleisdamas Chicago ilgesniams laikui duoda komedijų vakarą. Bus vaidinama komedija „PER REVOLIUCIJĄ“; turinys paimtas iš rusų revoliucijos laikų.

Žymiausias roles vaidins P. TENDŽIULYTĖ ir patsai J. Vaičkaus, dalyvaujant visam trupės sąstatai. Vaidinimas įvyks —

Lietuvių Auditorijoje

3131-35 S. Halsted Street

Sekmadienį, 17 Kovo-March, 1929

PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE

Įžanga 75c, \$1 ir \$1.50; Vaikams 25c.

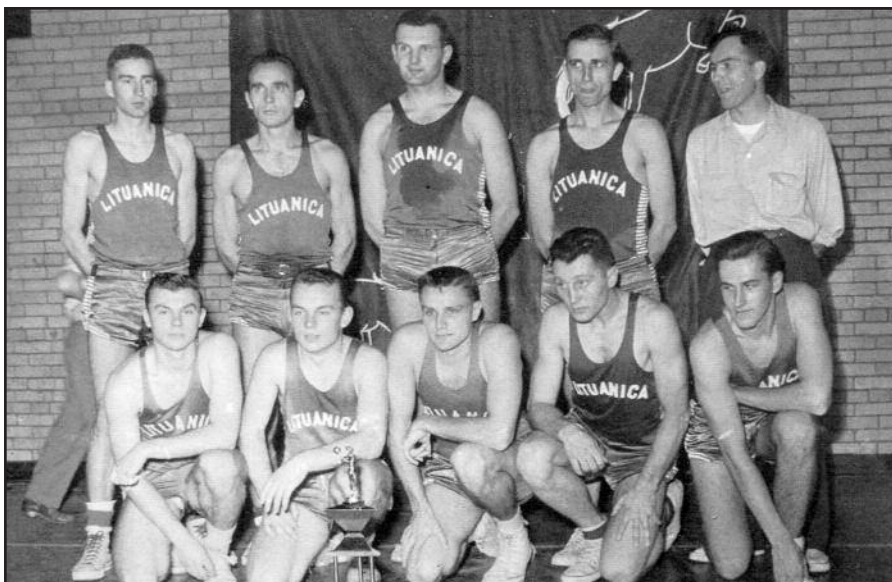
Teatras širdingai kviečia visus atsilankyti Kovo m. 17 dieną į Lietuvių Auditoriją, pamatyti J. Vaičkaus išleistuvių vaidinimą, nes tas vaidinimas bus nepaprastai įdomus. Be to p. Vaičkaus apleidžia Chicago ilgesniams laikui o gal ir visai nebegrįs.

lėms, jų pradžiai ir veiklai – vienuolynui, Šv. Kryžiaus ligoninei, Šv. Kazimiero akademijai, vėliau tapusiai netrukus uždarysima Marijos gimnazija, ir parapijinėms mokykloms. Nuotraukos ir jų paaiškinimai pristato bendrą šios Amerikos lietuviams svarbios bendruomenės vaizdą.

Knygos „Business and Occupations“ skyrius prasideda nuo karčiamų ir karčiauninkų, toliau eina „grosernės“ (maisto parduotuvės), restoranai („Healthy Food“, „Rūta“, „Palanga“), „Racine“ kepykla, lietuvių taupymo bankeliai, graboriai, Balzeko automobilių parduotuvė ir baigiasi lietuviška spauda. Įdomi aktorius Alfo Brinkos, dirbančio geležinkelio remonto dirbtuvėje, nuotrauka. Šis skyrius galėjo būti platesnis, nes Čikagos lietuvių verslininkų ir darbininkų istorija įdomi (žr. Upton Sinclair „Raistas“), o ir tema svarbi, nes tai buvo ne vien pragyvenimo būtinybė, bet nuo sunkaus lietuvių darbo ir triūso priklausė visa kita, ką jie pajėgė šioje šalyje pasiekti.

Paskutiniai knygos skyriai apima visuomeninę, kultūrinę ir politinę veiklą ir pagaliau – Pasaulio lietuvių centrą, Lemont. Nuotraukose vaizduojami laisvalaikio užsiėmimai, ateitininkų ir skautų vasaros stovyklos, šokių ir dainų šventės, lituanistinių mokyklų vaikai, kalėdiniai ir

katalikų organizacijos ir katalikų veikla. Mažai trūksta, kad knygą būtų galima pavadinti ne „Lithuanian Chicago“, bet „Lithuanian Catholic Chicago“. Net ir pripažįstant mūsų, katalikų, pirmenybę (pagal skaičių) tarp lietuvių ir dvasiškių darbus ir nuopelnus, vis tiek per tuos 100 metų Čikagoje savo veikla pasižymėjo ir didelė dalis lietuvių dalyvavo socialistų ir kitų kairiųjų pažiūrų organizacijose, kurios veikė atskirai nuo parapijų, turėjo savo draugijas, savo spau-

Čikagos „Lituanica“ krepšinio komanda prieš daugiau nei penkiasdešimt metų. Kas atpažins visus žaidėjus? Kas ras save?

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Saldūs daržovių patiekalai

Morkų pyragas su imbieru

Reikės: 2 puodelių smulkiai sutarkuotų morkų, lazdelės sviesto, 3 kiaušinių, puodelio cukraus, 2 puodelių miltų, šaukšto kepimo miltelių, po pusę šaukštelio imbiero ir cinamono, pakelio vanilinio cukraus, maltų gvazdikėlių.

Glajui: kiaušinio baltymo ir cukraus pudros.

Morkas užpilkite cukrumi, išmaišykite ir palaikykite 20 min. Sviestą išsukite su kiaušiniais. Į jį sukrėskite morkų masę ir, nuolat maišydami, suberkite miltus, kepimo miltelius ir prieskonius. Sudėkite į riebalais pateptą kepimo formą ir kepkite 425 F karštumo orkaitėje apie 30 min. Atvėsusį pyragą papuoškite glajumi.

Morkų saldainiai

Reikės: 2 sv virtų morkų, 2 sv cukraus, šaukštelio malto imbiero.

Morkas nuplaukite ir sutarkuokite. Į jas suberkite cukrų ir virkite emaliuotame inde nuolat maišydami, kol, atšaldžius truputį masės ant lėkštės, iš jos bus galima padaryti gumuliuką. Virkite apie 50–60 min. Paskui suberkite imbierą, gerai išmaišykite. Morkų masę sudėkite ant lentelės arba pusdubenio, išlepto aliejumi ar sviestu. Morkas sudėkite nestoru sluoksniu (1,5 cm). Kiek palaukę, jį supjaustykite nedideliais gabalėliais. Peiliu šiek tiek atitraukite vieną nuo kito ir palikite parai, kad apdžiūtų.

Apdžiuvusius galite laikyti sausoje patalpoje arba nedideliuose stiklainiuose sausoje vėsioje patalpoje. Šie saldainiai skanūs ir sveiki tiek jaunam, tiek senam.

Morkų pyragas su graikiniais riešutais

Reikės: 2 puodelių miltų, 2 šaukštelių kepimo miltelių, po šaukštelį druskos ir cinamono, 2 puodelių cukraus, 1 1/4 puodelio bekvapio aliejaus, 4 kiaušinių, 3 puodelių stambiai sutarkuotų morkų, 1 1/4 puodelio graikinių riešutų, 1/2 puodelio geltonųjų razinų, šaukštelio imbiero arba 2 šaukštų labai smulkiai sutarkuotų šviežių imbiero.

Kremui: lazdelės minkšto sviesto, 1/2 sv tepamojo varškės sūrio, 3 puodelių cukraus pudros, 1/4 šaukštelio druskos, 2 šaukštelių vanilės ekstrakto.

Persijokite miltus, kepimo miltelius, druską ir cinamoną. Į didelį dubenį suberkite cukrų, supilkite aliejų ir gerai išplakite. Po vieną muškite kiaušinius ir nuolat plakite. Suberkite su kepimo milteliais, druska ir cinamonu persijotus miltus. Gerai išmaišykite. Tada sudėkite tarkuotas morkas, truputį pasmulkintus riešutus, razinas, imbierą ir vėl viską gerai išmaišykite. Kepimo formą gausiai patepkite sviestu, įklokite kepimo popierių ir jį taip pat ištepkite sviestu bei pabarstykite miltais. Tešlą sukrėskite į paruoštą formą ir kepkite 350 F įkaitintoje orkaitėje 35–40 min. Pyrago viršus turi būti sodrios rudos spalvos, o vidurį galima patikrinti mediniu pagaliuku: pyragas prie jo neturi lipti.

Iškepusį pyragą ištraukite iš orkaitės ir 15–20 min. leiskite jam atvėsti. Tada skardą apvožkite ant lygaus paviršiaus, nulupkite kepimo popierių ir vėl atsargiai apverskite.

Kai pyragas visiškai atvės, paruoškite kremą: sviestą ir sūrį išsukite plaktuvu, suberkite cukraus pudrą, druską, vanilės ekstraktą ir viską gerai išmaišykite. Kremas turi gerai teptis. Jeigu jis per tirštas, galima įpilti truputį grietinėlės, o jei per skystas – įberti šiek tiek cukraus pudros. Kremu aptepkite atvėsusio pyrago viršų ir šonus. Galima pyragą ruošti ir kaip tortą, tada kepkite torto formoje. Tokiu atveju iškepusį pyragą perpjaukite į dvi dalis ir kremą tepkite tarp sluoksnių ir ant viršaus. Pabarstykite riešutais.

Pastarnokų (parsnip) meduolis

Reikės: 4 oz pastarnokų, lazdelės sviesto, puodelio medaus, 2 šaukštų cinamono, šaukštelio maltų gvazdikėlių, 2 kiaušinių, 5–6 šaukštų grietinės, 1 sv (5 puodelių) miltų, 2 šaukštelių kepimo miltelių, puodelio spanguolių uogienės pertepi, cukraus

pudros papuošti.

Pastarnokų šaknis nuskusite ir smulkiai sutarkuokite. Dubenėlyje ant nedidelės ugnies pašildykite sviestą, medų ir prieskonius. Išplakite kiaušinius. Nuolat plakdami į juos dėkite po šaukštą grietinės bei medaus ir sviesto mišinio. Po truputį suberkite kepimo milteliais sumaišytus miltus. Tada į tešlą įmaišykite pastarnokus. Tešlą sukrėskite į riebalais pateptą stačiakampę skardą ir kepkite 425 F temperatūros orkaitėje apie 30 min.

Iškepusį meduolį atvėsinkite ir supjaustykite į 3 lakštus. Juos pertepkite spanguolių uogiene. Palaikykite 8–10 valandų, kad uogienė įsigertų. Tada pyragą supjaustykite stačiakampiais gabalėliais ir pabarstykite cukraus pudra.

Moliūgų pyragas

Reikės: 2 sv moliūgų, 5 šaukštų cukraus, 3 kiaušinių, citrinos žievelės, 2 puodelių grietinės ir 2 šaukštų cukraus pudros papuošti.

Tešlai: 2 lazdelių sviesto, 2 šaukštų cukraus, citrinos sulčių, 3 puodelių miltų, šaukštelio kepimo miltelių.

Paruoškite tešlą: sviestą išsukite su cukrumi, supilkite citrinos sultis, suberkite su kepimo milteliais sumaišytus miltus ir gerai išminkykite. Tešlą 30 min. palaikykite šaltai. Tada iškočiokite iš jos lakštą ir įklokite į kepimo formą. Kepkite apie 15 min. 400 F karštumo orkaitėje. Moliūgus supjaustykite mažais kubeliais ir patroškinkite nedideliame kiekyje vandens. Suminkštėjusias daržoves sutrinkite ir sumaišykite su cukrumi, kiaušinių tryniais ir sutarkuota citrinos žievele. Atsargiai įmaišykite iki standžių putų suplaktus kiaušinių baltymus. Paruoštą moliūgų masę sukrėskite ant pusiau iškepusio pyrago pagrindo ir dar kepkite 30–40 min. Atvėsusį pyragą supjaustykite ir papuoškite plakta pasaldinta grietinėle.

Bulvių tarkių pyragas

Reikės: 1/2 lazdelės minkšto sviesto, 2 kiaušinių, 3/4 puodelio cukraus, 0,5 puodelio razinų, 3/4 sv bulvių tarkių, sutarkuotos citrinos žievelės, 2 puodelių miltų, 1,5 šaukštelio kepimo miltelių, cukraus pudros, citrinos sulčių, spanguolių papuošti.

Sviestą išsukite su cukrumi ir kiaušiniais. Įmaišykite bulvių tarkius, citrinos žievele, razinas ir su kepimo milteliais sumaišytus miltus. Tešlą sukrėskite į sviestu pateptą skardą ir kepkite 325 F karštumo orkaitėje apie 1 valandą. Pyragą atvėsinkite kepimo formoje. Kelis šaukšteles citrinų sulčių sumaišykite su cukraus pudra ir taip paruoškite glajų. Šiuo glajumi papuoškite pyragą. Pabarstykite cukraus pudra ir išpauskite į glajų spanguolių.

Burokėlių pyragas

Reikės: 2,5 puodelio miltų, po šaukštelį kepimo miltelių ir cinamono, puodelio graikinių riešutų, šaukšto aliejaus, puodelio rudojo cukraus, 3 kiaušinių, 10 oz tarkuotų žalių burokėlių (apie 1,5 puoduko), 1/2 citrinos sulčių, po puodelį džiovintų spanguolių ir graikinių riešutų, 2 šaukštų aguonų.

Glajui: 1/2 citrinos sulčių, 8 šaukštų cukraus pudros, šaukštelio aguonų.

Miltus sumaišykite su kepimo milteliais ir cinamonu. Aliejų su cukrumi plakite plaktuvu, dėdami po vieną trynį. Į šį mišinį sudėkite tarkuotus burokėlius, supilkite pusės citrinos sultis, suberkite aguonas, džiovintas spanguoles ir riešutus. Gerai išmaišykite, kol gausis vientisa tešla. Atskirai išplakite baltymus ir atsargiai įmaišykite į tešlą. Kepimo formą išklokite kepimo popieriumi ir sukrėskite tešlą. Kepkite apie 50 min. 350 F karštumo orkaitėje. Atvėsinkite.

Iš citrinos sulčių ir cukraus pudros paruošę glajų, užpilkite jį ant pyrago, o jo viršų apibarstykite aguonomis.

Žemaitiški burokėlių saldainiai

Reikės: 2 sv burokėlių, 2 sv cukraus, trupučio vanilino, arbatinio šaukštelio cinamono.

Burokėlius nulupkite, smulkiai sutarkuokite ir išspauskite pro marlę sultis. Į sultis suberkite cukrų ir virkite ant silpnos ugnies maišydami, kad neprisviltų. Kai masė pradės tirštėti, sudėkite prieskonius, dar kiek pavirkite. Ant sviestu išlepto pergamentinio popieriaus dėkite šaukštu įvairios formos gabalėliais taip, kad nesuliptų.

Kai saldainiai sustingsta, jie būna labai gražios spalvos ir savotiško skonio. Įgudusios žemaitės „išlieja“ labai įdomias formas: žvaigždutes, gaidelius, suktukus, įvairius varveklus, zuikučius ir kt. Saldainius reikia laikyti sausoje vietoje. Jei norite, kad saldainiai būtų saldžiarūgščiai, baigdami virti, įdėkite truputį citrinos rūgšties.

Avokado liežuveliai

Reikės: 4 puodelių miltų, 3/4 sv sviesto, trynio, vandens, pusės citrinos sulčių, druskos, kiaušinio baltymo aptepimui, rupaus cukraus.

Iš nurodytų produktų suminkykite sluoksniuotą tešlą: sukapokite riebalus kartu su puse kiekio miltų (2 puodeliais). Užminkykite tešlą ir palaikykite ją šaltoje vietoje. Iš likusių miltų, trynio, citrinos sulčių, žiupsnelio druskos ir atitinkamo kiekio vandens paruoškite gana minkštą tešlą ir gerai ją išplakite voleliu. Tešlą iškočiokite ant lentos kvadrato forma, ant jos uždėkite trapios tešlos kvadratą. Užlankstykite apatinio tešlos kvadrato kraštus tarsi voką ir kočiokite visą laiką viena kryptimi nuo savęs, kol tešlos lakštas pasidarys tokio storumo kaip makaronams. Tada tešlą vėl sulankstykite ir vėl kočiokite. Visa tai kartokite 4 kartus. Tada tešlą perpjaukite aštriu peiliu per pusę, įtieskite į dvi neišteptas skardas ir 1–2 val. išneškite į šaltą vietą. Gerokai sustingusią tešlą greitai įstatykite į karštą orkaitę maždaug 15–20 minučių. Kepimo metu negalima atidarinėti orkaitės. Iškepusį ir ataušusį paplotį supjaustykite vieno dydžio kvadratais ar liežuvelio formomis ir pertepkite kremu.

Kremui reikės: 2 avokado minkštimų, citrinos sulčių ir nutarkuotos žievelės, kiaušinio trynio, pusės puodelio grietinėlės ir tiek pat cukraus.

Grietinėlę su cukrumi pakaitinkite, kol cukrus ištirps. Truputį atšaldykite. Įmuškite kiaušinio trynį ir viską gerai išplakite. Į išplaktą mišinį sudėkite avokadus, plakite toliau ir supilkite citrinos sultis bei citrinos žievele. Žiūrėkite, kad masė nesigautų per skysta, tad pilkite mažiau sulčių. Šiuo kremu užtepkite iškeptus pyragėlius.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Aplinkosaugos koalicija perspėja dėl angliavandenilių

Vilnius (Bernardinai.lt) – Aplinkosaugos koalicija Lietuvoje, vieni-janti aplinkosaugos srityje veikian-čias nevyriausybines organizacijas, pareiškė, kad šiuo metu Lietuvoje dar nėra būtinos teisinės sistemos, kuri leistų įvertinti visas grėsmes, galinčias kilti tiek paieškos, tiek gali-mo angliavandenilių eksploatavimo metu, bei numatyti būdus, kaip būtų galima jų išvengti. Todėl nebus užtik-

rinta LR Konstitucijoje įtvirtinta prievolė saugoti aplinką nuo kenks-mingų poveikių ir užtikrinti, kad žemės turtai tarnautų tautai (46 str.), o visuomenės susirūpinimas esama padėtimi yra visiškai pagrįstas. Tad koalicija siūlo nepradėti angliavan-denilių molio skalūnuose paieškos darbu, kol nebus sukurta teisinė sis-tema.

Lietuvoje minima Saugėsno interneto diena

Vilnius (Bernardinai.lt) – Švie-timo ir mokslo ministerijos kancle-ris Dainas Numgaudis sako, kad Sau-gėsno interneto dienos tikslas – atkreipti dėmesį ir priminti vai-kams, kaip tinkamai, saugiai, išven-giant galimų pavojų naudotis naujo-mis komunikacijos technologijomis, kurios yra tapusios jaunosios kartos kasdienybė ir bendravimo priemone. Vaikai ir jų tėvai turi žinoti, kaip gerbti vieni kitų teises, apsisaugoti nuo netinkamos informacijos ar pa-tyčių internete, kaip išvengti inter-netinių šiukšlių, kaip išlikti saugiam interneto labirintuose. Vasario 4 d. apie 700 mokinių dalyvavo Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose vykusioje Saugėsno interneto dienai

skirtoje vaikų, jaunimo ir suaugu-sių konferencijoje „Junkis pagar-biai ir atsakingai!“

Vilniuje viešėjo Ukrainos prezidentas

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Da-lia Grybauskaitė ir Lietuvoje sausio 6 d. viešėjęs Ukrainos prezidentas Viktor Janukovyč aptarė Ukrainos santykius su Europos Sąjunga (ES) bei dvišalio bendradarbiavimo klau-simus. Pasak Lietuvos vadovės, ES yra pasiryžusi pasirašyti Asociacijos sutartį su Ukraina, jei ši labai aiš-kiais ir konkrečiais veiksmais įro-dys, kad sugeba gyventi ir veikti kaip europietiška valstybė. D. Grybaus-kaitės teigimu, Ukraina yra padariu-si nemenką pažangą, tačiau reikalin-

gi tolesni žingsniai. ES Užsienio rei-kalų taryba 2012 m. gruodžio 10 d. iš-vadose pabrėžė, jog būtina tobulinti rinkimų sistemą, įvykdyti teisinės sistemos ir teismų reformą, garan-tuoti įstatymo viršenybę ir teismų nešališkumą, tęsti kitas svarbias vi-daus reformas.

Nepriklausomybės Akto signata-rai, visuomeninių organizacijų, ukrainiečių bendruomenės Lietuvoje nariai į Vilnių atvykusį Ukrainos prezidentą pasitiko piketais.

Partizanus išdavusiam V. J. Petroniui sugriežtinta bausmė

Vilnius (BNS) – Lietuvos apelia-cinis teismas vasario 6 d. sugriežtino bausmę už Lietuvos gyventojų geno-cidą nuteistam Vytautui Jonui Petro-niui, tačiau už grolių jo nesiunčia. Teismas paskelbė, kad 82 metų Vytautui Jonui Petroniui skiria šeše-rių metų laisvės atėmimo bausmę,

tačiau nuo bausmės atlikimo atlei-džia dėl sunkių nuteistojo ligų. Yra nustatyta, kad garbaus amžiaus nu-teistasis serga sunkiomis ir nepagy-domomis ligomis ir jam gali būti per sunku atlikti teismo paskirtą laisvės atėmimo bausmę. Nuteistasis kal-tę teisme yra pripažinęs.

Baigtas ikiteisminis tyrimas dėl galimo kalinių balsų pirkimo

Vilnius (BNS) – Baigtas ikiteis-minis tyrimas dėl trukdymo pasi-naudoti rinkimų teise įkalinimo įstaigose, vasario antroje pusėje byla gali keliauti į teismą, BNS sakė Ge-neralinės prokuratūros prokuroras Mindaugas Dūda. M. Dūda sakė, kad byloje įtarimai pateikti keturiems

asmenims. Tarp jų yra buvęs Darbo partijos kandidatas į Seimos narius Viačeslavas Ždanovičius ir Euge-nijus Maciulevičius. Kitų dviejų įta-riamųjų pavardes prokuroras atsisa-kė nurodyti, teigdamas, kad jos vie-šai dar nebuvo skelbtos.

Vilniuje skelbiama gripo epidemija

Vilnius (BNS) – Vilniuje skelbia-ma gripo epidemija, praneša sostinės savivaldybė. Anot sveikatos specia-listų, epidemiją paskelbė jau daugiau nei pusė Lietuvos savivaldybių. Ser-gamumas gripu ir peršalimo ligomis Vilniuje vasario 4 d. viršijo epidemi-jos slenkstį – iš 10 tūkst. gyventojų

sirgo 155 asmenys. Gripo atvejų skai-čius sudarė 7,8 proc. nuo visų užre-gistruotų gripo ir ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų atvejų. Va-sario 5 d. duomenimis, gripo epide-mijos jau paskelbtos 31 savivaldybė-jė.

Rusijos grėsmė stumia į NATO

Stokholm (Alfa.lt) – Auganti ka-rinė Rusijos grėsmė verčia Švediją ir Suomiją naujai įvertinti ne tik ben-dradarbiavimo su Baltijos šalimis, bet ir narystės NATO galimybę, skel-bia leidinys „Eurasia Daily Mo-nitor“. Garsiau apie grėsmes Šiaurės šalyse imta kalbėti po Švedijos ka-riuomenės vado generolo Sverker Goranson pareiškimo gruodžio pa-baigoje, kad švedai be išorės pagal-bos įstengtų gintis nuo pajėgesnio priešininko ne ilgiau nei vieną savai-tę. Sausio pradžioje panašiai savo ša-lies gynybinius pajėgumus įvertino ir suomių akademikas Alpo Jun-tunen. Abiejų žodžius suskubo neigti

„Mistral“ laivas. **ELTA nuotr.** aukšto rango Švedijos ir Suomijos pareigūnai. Visos Baltijos jūros re-giono valstybės atidžiai stebi pasta-rojo meto permainas Rusijoje, kur didelės pajamos iš energijos išteklių eksporto leido pradėti ambicingą kariuomenės modernizavimo prog-ramą.

Irano prezidentas atvyko į Egiptą

Kairas (ELTA) – Irano presiden-tas Mahmoud Ahmadinejad vasario 5 d. atvyko į Egipto sostinę Kairą. Tai pirmasis Irano valstybės vadovo ap-silankymas Egipte nuo 1979 m. revo-liucijos ir rodo, kad, Egiptui išsirin-kus islamistų valdžią, vystosi atvi-resni ryšiai su Iranu. Kairo oro uoste M. Ahmadinejad pasitiko Egipto pre-zidentas Mohamed Mursi. Toks susi-tikimas Egiptą valdant Hosni Mu-barak buvo neįsivaizduojamas.

Irano prezidentas (k.) atvyko į Egiptą. **ELTA nuotr.**

Lenkija susirūpinusi dėl dokumentų paviešinimo

Varšuva (AFP-BNS) – Lenkija va-sario 5 d. išsakė didelį susirūpinimą dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimo paskelbti įslaptin-tus dokumentus, kuriuos Varšuva pa-teikė tyrimui dėl galimai jos teritori-joje veikusių slaptų JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimų. Varšuva pareiškė, kad EŽTT planai išslaptinti Lenkijos dokumentus ke-

lia grėsmę šalies saugumui, tačiau tribunolas tvirtina, kad jo gauta in-formacija jau yra viešai prieinama. Rugsėji Varšuva pateikė Strasbūre įsikūrusiam teismui informaciją, at-liekant tyrimą dėl JAV Guantanamo įlankos kalėjime laikomų asmenų pa-reiškimų, esą jie buvo kankinami slaptame CŽV kalėjime, kuris mato-mai veikė Lenkijoje 2002–2003 metais.

JAV gali naudoti priemones, skirtas išvengti užpuolimo

Washington, DC (BNS) – Dien-raštis „The New York Times“ prane-šė, kad jeigu Jungtinės Valstijos ras-tų patikimų įrodymų apie prieš jas rengiamą didelį skaitmeninį užpuo-limą, JAV prezidentas turi galią iša-kyti surengti prevencinius kiberneti-nius smūgius. Cituodamas neįvar-dytus pareigūnus, dalyvavusius ren-giant tą dokumentą, laikraštis nuro-dė, jog naujoji politika taip pat nusta-to, kaip žvalgybos agentūros gali tik-rinti kompiuterių tinklus užsienyje, ieškodamos galimo užpuolimo prieš JAV ženklų. Jeigu prezidentas pritar-

tų, agentūros galėtų pulti priešinini-kus naikinančiomis programomis, net jeigu nebūtų oficialiai paskelbtas karas.

Apžvalga pateikta tuo metu, kai JAV Gynybos departamentas patvir-tino planus artimiausiais metais penkiskart padidinti savo kiberneti-nio saugumo pajėgas, siekiant su-stiprinti gebėjimus apginti kritiškai svarbius kompiuterių tinklus. Pen-tagono kibernetinio saugumo štabas, dabar turintis apie 900 darbuotojų, bus išplėstas iki maždaug 4,900 karių ir civilių.

JAV ir Pietų Korėja perspėjo Šiaurės Korėją

Washington, DC (ELTA) – JAV ir Pietų Korėja perspėjo Šiaurės Ko-rėją, kad jei ji įvykdys trečią bran-duolinį bandymą, sulauks tolesnių pasekmių. Šiaurės Korėja sausio mė-nesį paskelbė, kad planuoja aukšto lygio branduolinį bandymą. Šalis jau atliko du branduolinius bandymus 2006 ir 2009 metais. Šiaurės Korėja neskelbia, kada ketina atlikti naują

bandymą. Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryba sausio mėnesį susitarė padi-dinti Šiaurės Korėjai taikomus apri-bojimus, nes ši gruodžio mėnesį pa-leido ilgojo nuotolio raketą. Pietų Ko-rėjos prezidentas Li Men Bak mano, kad įtikinti Pchenjaną nutraukti branduolinę programą bus sunku.

Serbija paskyrė savo diplomatinį atstovą Kosove

Belgradas (ELTA) – Serbija paskyrė pirmąjį savo diplomatinį at-stovą Kosove nuo vienašališko pro-vincijos nepriklausomybės paskelbi-mo 2008 m. vasarį. Atstovo uždavinys bus palengvinti bendravimą ir įgyvendinti susitarimus tarp Belgrado ir Prištinos. Prieš kelias dienas Koso-vo vyriausybė paskyrė savo atstovą

Belgrade. Abiejų pusių atstovai turės savo biurus Europos Sąjungos (ES) atstovybėse Prištinoje ir Belgrade. Tačiau Serbija ir toliau nepripažįsta Kosovo nepriklausomybės ir vyriausybės Prištinoje. Ši mėnesį turėtų bū-ti atnaujinti pokalbiai tarp Serbijos ir Kosovo vyriausybių vadovų.

VERSLO NAUJIENOS

LIETUVA

Baltijos valstybių žemdirbiai Europos Sąjungos Vadovų tarybos metu Briuselyje protestavo dėl ES tiesioginių išmokų suvienodinimo. Lietuvos žemės ūkio rūmų pirmininkas Andriejus Stančikas teigia, kad protesto akcijoje dalyvavo apie 60 Lietuvos ūkininkų. Jie išsakė savo nuomonę dėl išmokų dydžio. 2012 m. lapkričio pabaigoje ES Vadovų tarybai svarstant žemės ūkio išmokų klausimą, pasiūlyta, kad 2020 m. tiesioginės išmokos Lietuvos žemdirbiams turėtų siekti bent 196 eurus (677 litus) už hektarą. Lietuvos žemdirbiai dabar gauna išmokas, sudarančias apie 50 proc. ES vidurkio.

Suomijos susivienijimui „Kesko“ priklausančios didžiausios Lietuvoje statybos, ūkio ir buities reikmenų prekybos įmonių grupės „Senukai“ pardavimai vidaus rinkoje pernai, palyginti su 2011 m., padidėjo 6,7 proc. iki 266 mln. eurų (918,4 mln. litų). Tik ketvirtąjį 2012 metų ketvirtį, palyginti su atitinkamu 2011-ųjų laikotarpiu, „Senukų“ pajamos padidėjo 7,3 proc. iki 73 mln. eurų (252,1 mln. litų). Praėjusių metų pabaigoje „Senukai“ Lietuvoje valdė 17 parduotuvių, kurių skaičius per metus nepakito.

Antstolių skelbiamose turto varžytinėse nuo šiol galima dalyvauti internetu. Jų dalyviai visus veiksmus gali atlikti ir internetu. Tai pranešė Registrų centras, kuris baigė dalį 8 mln. litų vertinamo varžytinių ir aukcionų elektroninių paslaugų projekto. Nuo šių metų pradžios visą informaciją apie antstolių skelbiamas varžytines interneto svetainėje www.evarzytines.lt galėję peržiūrėti vartotojai taip pat gali užsiregistruoti ir dalyvauti varžytinėse, teikti savo siūlomas kainas bei stebėti varžytinių eigą.

Energetikos ministerija iki šiol išdavė 11,180 leidimų plėtoti mažasias – iki 30 kilovatų – saulės jėgaines. Energetikos ministerija vasario 4 d. internete paskelbė išduotų leidimų sąrašą. Jų išdavimas supaprastintas, kad, pakeitus įstatymą, pareiškėjai galėtų pradėti vykdyti projektus, negaišdami laiko atsiimti popierinius leidimus.

Lietuvos gyventojai loterijose pernai laimėjo 74,218 mln. litų – kiek mažiau nei pusę sumos, kurią jie išleido bilietams. Išmokėta laimėjimų suma buvo 2 proc. didesnė nei 2011 m., kai siekė 72,853 mln. litų. Lietuvoje loterijas organizuojančios bendrovės „Olifėja“ ir „Žalgirio loto“ pernai išplatino 6,8 proc. daugiau bilietų, bilietams įsigyti išleista 156,5 mln. litų – 12,7 proc. daugiau nei 2011 m.

Didžiosios Britanijos teismas nepatenkino buvusio banko „Snoras“ savininko Vladimir Antonov prašymo. Jis stengiasi išvengti išdavimo jį sukčiavimu kaltinančiai Lietuvai, prašo atšaukti sprendimą areštuoti jo turtą ir atidėti susijusią civilinę bylą. Londono teismas taip pat atmetė V. Antonov prašymą leisti

nepateikti viso savo turto sąrašo, kuris, anot jo, taptų svarbiu įrodymu tyrėjams Lietuvoje.

Šarūno Mažeikos nuotr.

Lietuvoje bus steigama Būsto energijos taupymo agentūra (BETA), kuri vadovaus daugiabučių namų atnaujinimui. Atstovauti valstybei, kaip „Betos“ steigėjai, bus pavesta Aplinkos ministerijai. Agentūra kartu su savivaldybėmis atrinks energetiškai neefektyviausius namus ir spręs dėl jų atnaujinimo.

Lietuvos įmonių uždelsti mokėjimai sausio mėnesį beveik nepakito, todėl ir bendras verslo išsiskolinimų portfelis išliko ties 4,8 mlrd. litų. Pirmąjį šių metų mėnesį išsiskolinimai nežymiai sumažėjo bankams ir kredito unijoms, o telekomunikacijų paslaugas teikiančioms bendrovėms skolos nežymiai padidėjo. Kreditų biuro „Creditinfo“ duomenimis, praėjusį mėnesį laiku nepadengtų išsiskolinimų turėjo daugiau nei 34 tūkst. įmonių, arba maždaug kas antra šalies įmonė. Statistinis šalies verslas turi vidutiniškai po 3 uždelstus išsiskolinimus, kurių vidutinė suma siekia 52 tūkst. litų.

Vakarų Lietuvoje išikūręs tarptautinis Palangos oro uostas sausį sulaukė 8,9 tūkst. keleivių – 7 proc. mažiau nei 2012 m. sausį. Palangos oro uosto duomenimis, šiemet sausį bendrovės atliko 196 skrydžių, arba 1 proc. daugiau nei pernai atitinkamu laiku. Tuo tarpu krovinių, kaip ir pernai sausį, pirmąjį 2013-ųjų mėnesį oro uoste nekrauta. Palangos oro uostas pernai sulaukė 128 tūkst. keleivių – 15,3 proc. daugiau nei užpernai, kai jų buvo 111 tūkstančių. Tai yra geriausias aptarnautų keleivių rezultatas per visą oro uosto veiklos 20-metį. Šiuo metu Palangos oro uoste dirbanti Skandinavijos oro bendrovė SAS skraidina į Danijos sostinę Kopenhagą, Norvegijos „Norwegian Air Shuttle“ – į Oslą, Latvijos „airBaltic“ – į Rygą.

Iš visų pagrindinių Lietuvos eksporto partnerių pernai eksporto apimtys smuko į dvi valstybes – Baltarusiją (2,5 proc.) ir Lenkiją (1,2 proc.), rodo Lietuvos pramoninkų konfederacijos (LPK) atliktas vadovų nuomonių tyrimas. Esminę įtaką eksporto į Baltarusiją sumažėjimui turėjo žymus transporto priemonių importo įkainių didėjimas Muitų Sąjungos narėse, dėl ko pernai transporto priemonių eksportas į Baltarusiją susitraukė 50 proc. Eksportą į Lenkiją žemyn labiausiai, anot pramonininkų, tempė chemijos produktai, medienos ir baldų gaminiai bei metalai ir įrenginiai. Esminę įtaką tam esą turėjo blogėjanti Lenkijos ūkio būklė.

PASAULIS

„Macworld“ paroda.

ELTA nuotr.

Dešimtys tūkstančių technologijų gerbėjų plūdo į San Francisco „Macworld“ technologijų parodą. Vienas didžiausių pasaulyje tokio pobūdžio renginių vyko sausio 31–vasario 2 d. Parodoje buvo pristatyti naujausi laimėjimai technologijų srityje nuo programų mobiliesiems telefonams iki saulės baterijomis kraunamų įrenginių. Šioje parodoje prieš kelerius metus buvo pirmą kartą pristatytas ir dabar populiarus „iPhone“ mobilusis telefonas.

JAV teisingumo departamentas paskelbė apie savo planus paduoti į teismą ieškinį prieš tarptautinę reitingų agentūrą „Standard & Poor's“ (S&P) dėl neteisingo 2007 m. išplatintų finansinių instrumentų, susijusių su hipotekos skolos popieriais, vertinimo. Kalbama apie skolomis dengtus finansinius išsipareigojimus. „S&P“ pareiškė pasirengusi apsiginti teisme.

Naujų automobilių pardavimai Vokietijoje sausio mėnesį, palyginti su tuo pat mėnesiu pernai, sumažėjo 9 proc. Pirmąjį šių metų mėnesį šalyje užregistruota apie 192,100 naujų automobilių. Mėnesiu anksčiau pardavimai buvo smukę 16 proc. Vokietijoje pagamintų automobilių eksportas sausį sumažėjo 8 proc. iki 310,700 vienetų. Tuo tarpu gamybos apimtys smuko 11 proc. iki 394,300 automobilių. Naujų automobilių pardavimai Vokietijoje 2012 m. smuko 2,9 proc. iki 3,08 mln. – mažiausiai per dvejus metus.

Didžiosios Britanijos sostinėje vasario 1 d. vyko iškilingas aukščiausio dangoraižio Vakarų Europoje apžvalgos aikštelės atidarymas. Dabar kiekvienas norintysis galės pakilti į aukščiausius dangoraižio aukštus, į 309,6 m aukštį, iš kur atsiveria vienintelė 360 laipsnių miesto panorama. Dangoraižį „The Shard“ (Šukė) suprojektavo italų architektas Renzo Piano. Bilietas į aukščiausio visoje Europos Sąjungoje dangoraižio apžvalgos aikštelę kainuoja 24,95 svaro (39 JAV dol.) suaugusiems ir 18,95 svaro (30 dol.) vaikams.

Kaip rodo sociologinės apklausos duomenys, pateikti per Žaliųjų ir valstiečių sąjungos (ZZS) valdybos posėdį vasario 4 d., 60 proc. Latvijos gyventojų nepalaiko šalies planų išvesti eurą Latvijoje nuo kitų metų sausio 1 d.

Prancūzijos valdžia rengia naują mokesčio turtuoliams schemą. Pran-

cūzijos finansų ministras Pierre Moscovici pranešė, kad, rengdama naują įstatymo projektą, vyriausybė atsižvelgia į Konstitucinio Teismo pageidavimus ir ketina jį parengti iki vasario pabaigos. Ji ketino įgyvendinti šį projektą jau nuo 2013 m. pradžios, bet gruodžio pabaigoje Prancūzijos KT panaikino 75 proc. pajamų mokesťį.

Rusijoje nuo vasario 4 d. laikinai uždrausta importuoti atšaldytą mėsą iš JAV ir Vokietijos. Kaip teigiama Federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybos pranešime, atšaldytos mėsos importas iš JAV sustabdytas dėl to, kad Jungtinės Valstijos nepatenkino daugkartinį Rusijos prašymų pranešti apie priemones, užkertančias galimybę į Rusiją eksportuoti mėsą, gaminamą naudojant augimo hormoną raktopaminą. Atšaldytos mėsos tiekimas iš Vokietijos į Rusijos sustabdytas dėl Šmalenbergo viruso sukeltų gyvulių ligos židinių Vokietijoje.

Rusijos oficialiosios tarptautinės atsargos per pirmąjį šių metų mėnesį sumenko 5,463 mlrd. JAV dol., arba 1,0 proc., iki 532,155 mlrd. JAV dol., pranešė Centrinis bankas. Monetariniam auksui tenkanti šios sumos dalis padidėjo nuo 9,5 iki 9,8 proc. 2012-aisiais Rusijos oficialiosios tarptautinės atsargos augo 38,969 mlrd. JAV dol, arba 7,8 proc.

„Dell“ vasario 5 d. pristatė 24,4 mlrd. JAV dol. akcijų išpirkimo planą, kurį įgyvendinus kadaise didžiausia pasaulyje kompiuterių gamintoja taps privačia įmone. Sando-ryje taip pat dalyvauja investicijų įmonė „Silver Lake“. Be to, 2 mlrd. JAV dol. paskolą skirs programinės įrangos milžinė „Microsoft“. „Dell“ pareiškė pasirašiusi „galutinį susijungimo susitarimą“, pagal kurį acininkams bus sumokėta po 13,65 JAV dol. už akciją grynaisiais – 25 proc. daugiau, palyginti su „Dell“ akcijų kursu sausio 11 d. prekybos sesijos pabaigoje, t. y. prieš pasirodant pranešimams apie galimą sandorį. Įgyvendinus sandorį, prekyba įmonės akcijomis akcijų biržose bus nutraukta.

Jungtinių Valstijų teisėsaugos institucijoms pavyko atskleisti vieną didžiausių šalies istorijoje aferų su kreditinėmis kortelėmis, per kurią nusikaltėliams pavyko pavogti mažiausiai 200 mln. JAV dol., praneša AP. Byloje kaltinimai pareikšti 18 žmonių, kurie priklausė nusikalstamai grupuotei. Teisėsaugininkų duomenimis, sukčių grupė, įsikūrusi Newark mieste, veikė nuo 2007 m., veikė 28 valstijų teritorijoje. Ne teisėtais būdais gaunamos lėšos buvo pervedamos į Pakistaną, Indiją, JAE, Kanadą, Rumuniją, Kiniją ir Japoniją. Neatmetama galimybė, kad sukčių padarytos žalos suma gali viršyti 200 mln. dol.

Apie teisę, verslą ir matematiką

AGNĖ RANONYTĖ

„Niekada nesvarsčiau, kodėl į tam tikras pareigas pasirinkdavo mane, o ne kolegą. Net nekėliau sau tokio klausimo. Tiesiog jeigu jau eidavau į kokį darbą, visada labai jo trokšdavau ir dirbau jį, kiek įmanoma geriau“, – Čikagos lietuvių profesionalų susitikime kalbėjo „Mondelez International, Inc.“ (anksčiau „Kraft Foods Inc.“) vyriausiasis teisininkas tarptautiniams projektams **Jonas Bružas**. Iki šių pareigų Jonas keliavo kone dvi dešimtis metų, beje, paneigęs liaudies išmintį, kad obuolys nuo obels netoli rieda.

Gimė Jonas menininkų šeimoje. Jo tėtis, Bronius Bružas, žinomas Lietuvos vitražistas, Vilniaus Dailės akademijos dėstytojas, kūręs vitražus Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai, Vilniaus arkikatedrai bazilikai, Šv. Jurgio bažnyčiai Varšuvoje, užsienio šalių ambasadoms Vilniuje bei privatiems užsakovams visame pasaulyje. Mama, Joana Danutė Plikionytė Bružienė, – ne mažiau garsi grafikė, kurios darbai puošia ir Lietuvos muziejus, ir mūsų šalies bei užsienio meno gerbėjų privačias kolekcijas.

„Mūsų namuose viskas sukosi apie menus. Lankėsi pas mus muzikai, kompozitoriai, dailininkai. Ir aš visą laiką buvau ruošiamas būti menininku. Tik piešti nelabai mėgau ir puikiai mačiau, kad visi mano paveikslai prasti“, – juokiasi Jonas ir priduria meilę menui jaučiąs, tačiau sugebėjęs pažvelgti į save savikritiškai ir ateičiai pasižvalgyti kitokios veiklos.

Tuomečio Vilniaus Salomėjos Nėries vidurinės mokyklos abituriento pasirinkimą gerokai apribojo paties nusistatyti rėmai – kad stojant nereikėtų laikyti matematikos egzamino. Tad specialybų pasirinkimas liko gana siauras – kalbos, istorija ir teisė. „Apie teisę tada nežinojau nieko ir pamaniau: o kodėl ne? Tėvai mano pasirinkimo nekritikavo, tik mama pasakė, kad tikisi, jog žinau, ką darau. Gerokai vėliau ji prisipažino, kaip labai tuomet dėl manęs jaudinosi. Iš tiesų esu be galo tėvams dėkingas, kad palaikė mano pasirinkimą“, – sako teisininkas.

Baimę kėlė ne tiek Jono pasirinkimas, kiek jo padėtis neįstojus. Pasiruošti egzaminams laiko stigo, o neįstojusiųjų į aukštąją mokyklą laukė aiškus kelias – į sovietų armiją. Tačiau viskas baigėsi laimingai, ir dar besimokydamas pirmame Vilniaus universiteto Teisės fakulteto kurse Jonas pradėjo dirbti – talkino Lietuvos kultūros fondo teisininkams, dirbo tuometinėje Rytų Lietuvos televizijoje (dabar BTV). Besimokydamas paskutiniame kurse Jonas žingtelėjo kiek į šalį nuo teisininko kelio ir įsidarbino UAB „Philip Morris Lietuva“. „Pardavinėjau cigaretes, – šypsosi Jonas, – tačiau baigęs studijas pasakiau sau, kad noriu dirbti pagal specialybę. Bandžiau dirbintis advokatų kontorose, tačiau ten nepasisekė. O tuo metu į Lietuvą kaip tik žengė ‘Kraft Foods’, priklausiui tai pačiai įmonių grupei kaip ir ‘Philip Morris’. Kolegos iš pastarosios įmonės mane parsikvietė atgal ir pasiūlė pereiti dirbti į ‘Kraft’, kuriai reikėjo žmogaus, galinčio atidaryti biurus Estijoje ir Latvijoje“, – karjeros vingius dėlioja Jonas.

Tiesa, „Philip Morris“ Jonas buvo spėjęs įgyti ir kiek kitokios nei, jo paties žodžiais tariant, cigarečių pardavėjo patirties. Jis dirbo Šveicarijoje kuriant paskirstymo tinklą, prekybos sistemą, kurią buvo galima pritaikyti ir Lietuvoje bei kitose Baltijos šalyse. „Žinojau, ko bendrovė siekia, kaip ji nori įgyvendinti savo planus. Manau, kad dėl šios priežasties pasirinko mane, – nurodo pašnekovas. Ir su šypsena tęsia, – prisimenu, buvo sausas, nusišleisdom Taline, išlipu iš lėktuvo, pūga siaučia. Galite įsivaizduoti: tamsu, šalta, Taline verslo sluoksniuose nepažįstu nieko. Gerai, kad viešbutyje pasitaikė puikus barmenas. Įpylė man viskio su karštu vandeniu ir pažadėjo, kad ryte viskas bus puiku. Iš tiesų atsikėliau kaip naujai gimęs ir pradėjau verslą.“

Ieškant darbuotojų, produkcijos platintojų, vietos biurui ir tvarkant visus kitus reikalus, kurie užgriūva, kai reikia steigti įmonę, Jonas nebuvo paliktas likimo valiai. Bet kada galėjo kreiptis patarimo ir pas Kauno, ir pas kitų įmonės padali-

nių kolegas. Per porą metų išukus verslus ir Estijoje, ir Latvijoje, Jonui vėl ėmė kirbėti mintis, kad jis juk teisininkas, o ne vadybininkas. Tad reikėtų grįžti į savo profesiją ir tobulėti joje. Vieną savaitgalį, grįžęs iš Rygos į Vilnių, „Lietuvos ryte“ perskaitė skelbimą, kad ta pati „Kraft“ bendrovė ieško specialisto, galinčio sukurti teisės skyrių. „Pirmadienio rytą užuot važiavęs į Rygą, nuvažiavau į Kauną ir pasakiau, kad aš labai noriu šito darbo. Ir manimi patikėjo. Labai džiaugiuosi, kad leido pamėginti, nes teisės juk tuomet neapraktikavau visiškai, o Lietuvoje įstatymai keitėsi nuolat. Darbo buvo labai daug, mokytis reikėjo be paliovos, nes nors verslo pusę išmaniau, tuomet trūko teisės teorijos žinių. O juk netrukus Lietuva įstojo ir į Europos Sąjungą, tad teisės sritis dar išsiplėtė“, – prisimena vyriškis.

Pasak Jono, tada, kai veiklą Lietuvoje pradėjo „Kraft Foods Lietuva“, verslas Baltijos šalyse dar buvo arčiau laukinio kapitalizmo. Be to, jose nestigė padirbtų produktų. Kava – jokia išimtis. Tad

Joną Bružą (k.) Čikagos lietuvių profesionalų susitikime kalbina Audrius Remeikis.

Dalios Cidzikaitės nuotr.

prieš padirbinėtojus Latvijoje buvo iškeltos bylos. Nors bylos nagrinėjimas užtruko, baigėsi tuo, kad nusikaltėliai atsidūrė už grotų. „Tiesa, turiu prisipažinti, porą kartų pagalvojau, jog jų pakuotės geresnės kokybės už mūsųškes“, – juokiasi teisininkas.

Vyriausiuoju „Kraft Foods Lietuva“ teisininku Jonas dirbęs dvejus metus, po to buvo pakviestas dirbti teisininku į Centrinės ir Rytų Europos, Viduriniųjų Rytų ir Afrikos regiono padalinį. „Toks regionas buvo įkurtas todėl, kad tuo metu ten vyko aktyviausia plėtra. Darbas buvo susijęs su koordinavimu, kaip šiame regione vykdoma bendrovės teisinė strategija. Tai apima įmonių pirkimus ir integravimą, mokesčius, reklamą, rinkodarą, kaip visa tai derinama su vietos teise ir pan.“, – tuometines pareigas apibūdina specialistas.

Tarptautinė Jono karjera tuo nesibaigė, o naujas jos vingis atvedė į Jungtines Amerikos Valstijas, kur daugiausiai tenka dirbti su įsigijimais ir susijungimais, įsigytų įmonių įliejimu į bendrovės sistemą. Jis dirbo, kai „Kraft Foods“ pirkė pasaulinį sausainių verslą iš „Danone“, įsigijo kitas įmones. Ir nors pradžioje pašnekovas sako manęs, kad Amerikoje užsibus kokius porą metų, liko gerokai ilgesniam laikui. Mat 2012 m. „Kraft Foods“ atskyrė Šiaurės Amerikos rinkai skirtą bakalėjos produktų verslą, kuriam buvo suteiktas „Kraft Foods Group“ pavadinimas, o sausainių, užkandžių ir užsienyje veikiančios įmonės liko bendrovėje, kuri pakeitė pavadinimą į „Mondelez International“. Joje Jonas šiuo metu ir dirba. Tai – dar viena įdomi ir nauja patirtis. „Taip ir užsibuvau ilgiau. Kas toliau? Pamatysim. Dar vienas žingsnis yra – tapti bendrovės vyriausiuoju teisininku. Iš tiesų įmonė labai gera, darbas labai įdomus ir galimybių nestinga“, – šypsosi Jonas.

Anot teisininko, išskirtinis atvejis jo karjeroje buvo britų „Cadbury“ bendrovės įsigijimas. Mat iki tol teisininkui teko dalyvauti sandoriuose, kai

abi pusės siekdavo sėkmingos jų baigties. „Cadbury“ skyrėsi tuo, kad įmonė nenorėjo, jog ją pirtų. Tąkart „Karft International“ „Cadbury“ akcijas supirko Londono biržoje. „Teko tvarkyti daugybę formalumų su Didžiosios Britanijos vyriausybe, turėjome gauti galybę leidimų iš ES ir kitų valstybių visame pasaulyje. Tai buvo didžiulis procesas ir labai įdomus profesine prasme, nes buvo visiškai kitoks, nei tada, kai tiesiog susitari pirkti ar parduoti. Didžiulio spaudimo sulaukėme iš labai priešiška nusiteikusios britų spaudos, nes visi manė, kad britai praras vieną iš tarptautinių prekės ženklų. O juk nieko panašaus neįvyko. Visi ir toliau žino ‘Cadbury’. Juk šiandien versle visai nesvarbu, kas valdo įmonę – britai, amerikiečiai ar dar kas. Svarbiausia, kaip ji valdoma“, – įsitikinęs Jonas.

Kalbėdamas apie įmonę jis ne kartą mini ir mentorystę, kuri, anot pašnekovo, be galo svarbi, nes padeda susivokti organizacijoje, ypač kai ji tokia didžiulė kaip „Mondelez“. Kita vertus, ne ką mažiau svarbu turėti ir mentorius iš šalies, kurie padeda pažvelgti į verslą ir užduotis kiek kitu kampu. Sukaupia patirtimi Jonas ir pats noriai dalijasi su jaunesniais kolegomis ar dar bestudijuojančiais būsimais teisininkais. „Jaunam žmo-

gui patarčiau plėsti pasaulėžiūrą ir neapsiriboti teisės teorija. Žinoma, kalbu kaip korporacijos teisininkas. Jei žmogus nori siekti akademinės karjeros, taip pat puiku. Tačiau korporacijoje turi suvokti ir verslo pusę, nes teisininkas dalyvauja bendrovės valdyme, prisideda kuriant ir įgyvendinant strategiją. Tad labai svarbu išmanyti daugiau nei vien siaurą teisės sritį. Taip pat būtina mokėti bendrauti su įvairiausiais žmonėmis“, – paprašytas patarimo vardiija Jonas.

Anot jo, korporacijos teisininkui dvigubos – teisės ir verslo – studijos – puikus dalykas. Būtent dėl šio veiklos dvilypumo, sako profesionalas, jam korporacijos teisininko veikla įdomesnė, nei darbas advokatų kontorose. „Čia yra galimybė dalyvauti verslo procesuose. Už tam tikrus procesus esi atsakingas nuo pradžios iki pabaigos, matai, kaip planai virsta tikrove, kokie buvo tų planų privalumai ir trūkumai“, – darbo patrauklumą apibūdina teisininkas, kurio projektai jau seniai netelpa vienoje šalyje ar regione.

Kokių asmeninių savybių reikia dirbant tokį darbą, Jonas sako niekada nesvarstęs, tačiau visuomet laikosi kelių principų. „Visada viskuo dalinuosi su žmonėmis, su kuriais drauge dirbame, t. y. dalinuosi ir sėkme, ir nesėkme. Visada išiklausau, ką sako dirbantieji drauge. Ir visada esu tolerantiškas: priimu žmones tokius, kokie jie yra. Taip sužinau labai daug naujų dalykų, pamatau procesus visiškai skirtingu kampu. Vadinas, nuolat plečiu akiratį“, – kalba teisininkas. Tad jei kam rūpėtų susiplakti profesinės sėkmės eliksyrą pagal Joną Bružą, mūsų galva, svarbiausios sudedamosios dalys būtų šios: darbas su didžiuoju užsidegimu, dalijimasis viskuo ir su bendražygiais, gebėjimas išiklausyti į kolegą ir tolerancija. Dar – nuolatinis žinių siekimas.

O kaip su ta matematika, paklauskite. Nejau versle jos nereikia? „Taip, versle daug matematikos. Bet kas keisčiausia, kai kalba sukasi apie pinigų, aš skaičius suprantu“, – juokiasi Jonas.

KELEIVIAI

1

VYTAUTAS VOLERTAS

Inžinierius, matematikas, rašytojas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas Vytautas Volertas, į amžinybę iškeliavęs praėjusių metų gruodžio 2 dieną, iki paskutinio atodūσιο rašė ir kūrė. Jis yra daugelio mokslinių straipsnių, ne vieno romano, novelės, apsakos bei apmąstymų autorius. Net dukart yra tapęs „Draugo“ romanų konkurso laureatu, 2000 metais jam paskirta JAV LB Kultūros tarybos premija. Skaitytojams siūlome jo bene paskutinį kūrinį – apysaką „Keleiviai“, į redakciją autoriaus atsiųstą 2012 metų ankstyvą pavasarį. – **Redakcija**

Šis kelias į šiaurės lygumas vedė ežero pakrante, bet čia buvo iš vakarų pusės apstotas kalnų. Gilioje toluomoje, už lygumų ir , jis slinko į Siriją; o tada net į tokias šalis, kur gyveno klajokliai žmonės, bėgiojo keisti gyvuliai, rėpliojo akmeninėm kuprom šliužai ir riebios gyvatės. Antras šio kelio galas, vietomis kietai išmintas, vietomis jau net ne kelias, o takas ar pėdminas, smelkėsi į pietus. Taip jis persigrauzė per Galilėją, pervingravo Samariją ir Judėją, veržėsi iki Egipto faraonų žemių, šokinėjo vandens išgraužtom daubom ir tarpekliais. Šiuose tarpekliuose su urvais ir olomis lindėdavo įvairūs atsiskyrėliai, net Viešpaties Dievo šventieji. O kartais tykodavo sužvėrėję plėšikai. Žiūrėk, koks patvirkęs romėnas susirasdavo panašų graiką ar samarietį, olose patupėdavo kelias dienas, prisigrobdavo gėrybių ir dingdavo. Neseniai tokie demonų apsėstieji užpuolė keliaujantį sirą su asiliuku, apkrautu svogūnų ir česnakų maišais. Svogūnus su česnakais atėmė, žmogų surišo ir paguldė tarp erškėčių. Bet asiliukas atsistojo prie vargšo šeimininko ir net per vieną žingsnį nuo jo nepasitraukė. Kai plėšikai prisisiurbė vyno ir užmigo, netoliese slėpėsi dori atsiskyrėliai siro virves atnarpiojo ir jį išlaisvino. Net du česnakų maišelius surado, asiliuką keliom saujom žirnių pašėrė, vandeniui pagirdė. Taip nudžiugusį žmogų išleido tolimesnėn kelionėn.

Vieškelio daubų plėšikai, patys to nežinodami, padėdavo išsilaikyti atsiskyrėliams ir šventiems žmonėms. Kai tik atsirasdavo piktadariai, nuolatiniai urvų gyventojai mokėdavo jais pasinaudoti. Kartais nuskriaustus užstodavo, kartais plėšikus apkvailindavo.

Tasai svarbus kelias turėjo muitinės, ir viena jų styrojo netoli Genezareto ežero pakrantės, gal tik du tūkstančius žingsnių nuo vandens. Griozdiška muitinė, panaši į dykumų skruzdėlynus. Tai kedro medžio rėmuose iš vandeniui sudrėkintų žemių, maišytų su dygia smėlynų žole, nulipdytas plokščias kūgis, turįs dvi skylės langams. Abi skylės mažos, viena pietų, kita šiaurės pusėje, taip, kaip šliaužė šis kelias, paties Dievo labai senais laikais patiestas. Jei kas sėdėjo šito kūgio viduje, tasai, pasukinėdamas galvą, pro tas skylės matė ateinančius ir nueinančius. Į kelio pusę kūgis turėjo didelį iškirtimą, pro kurį buvo galima laukan išeiti ir

bartis su nedorais keleiviais.

Už muitinės buvo daržas, aptvertas moliu sulipdytais, aukštai surioglintais akmenimis, kad per juos nepersoktų ožiai ir avys. Kitoje kelio pusėje, atokiau nuo muitinės, giliam šuliny, skalandavo šaltas, skaidrus vanduo. Ir šulinio sienas prilaikė plokšti akmenys, viduje tirštai apsamanojo. Šalimais kerojo erškėčio krūmas, ant kurio spyglių šiugždėjo vėjo susmaigstyti sausi lapai ir įvairios šiukšlės. Prie šulinio susirinkdavo moterys su ąsočiais vandens pasisemti, nors kartais atsivesdavo ir gyvulį pagirdyti. Tada kildavo šūkalojimai ir keiksmi: gyvulys gali iki ežero nusidanginti, o šulinio vanduo malšina tik žmogaus troškulį.

Muitininkų įprastinis darbas buvo barniai. Grakščiai atsiūbuodavo ilgakojų kupranugarių vilkstines, linguodavo jos, svyrudavo, o iš tolo ir ilgėliau žiūrint, nuo jų vaizdo maloniai sukdavosi galva. Tačiau vilkstines lydį saulės nujuodinti prekeiviai buvo melagiai ir mušeikos. Kai iš jų gerklių srovėmis prasiverždavo melas su pagoniškais keiksmiais, net smėlis, vėjo prikimštas tarp jų dantų, pildavosi laukan, net suskretę galvų

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MITYBININKĖ

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
6420 West 127th St. Suite 106
Palos Heights, IL 60463
708-239-0909;
nutritionow6420@att.net
Valandos:
pirm.–ketv. 10 val. r. – 4 val. p. p.

ADVOKATAI

**Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

gaubtuvai braškėdavo. Ilgakojai ir ilgakakliai gyvulėliai stovėdavo paklusniai, žandenomis tyliai ir be perstojo didžialūpiuose snukiuose maldavo kažką, o jų varovai grasindavo purvinais kumščiais ir koliodavo muitininkus.

Atsikapstydavo ir amžinam vargui sukurti kantrybės čempionai asiliukai, sunkių naštų prie žemės slegiami, be skundų kenčią. Jų šeimnininkai, nukabinę suskilusias storas lūpas, tyčiomis apsimesdavo kurtiniais ir puskvailiais. Atstrykčiodavo bandos ožių su piemenimis ir šunimis, kartais atriedėdavo net avelių būriai, o muitininkams reikėdavo su ilgas lazdas įsitvėrusiais skerdžiais gerkles plėsyti. Kiekvienas kovojo už save, varovai ir muitininkai. Varovai slėpė gyvulių skaičių, melavo apie

prekes, o muitininkai siekė atsilyginti romėnams, pagoniškiesiems valdovams, ir sau turto prisigrobti. Kaip nuspėsi, ką gyvulėliai ant kuprų neša, kaip suskaičiuosi, kiek būry yra ožių ar avių? Ginčykis, derėkis, stumdykis. Jei sugavai stambiai apgaudinėjant, už baudą atimk avį ar ožį, uždaryk daržę, esančiame už muitinės. Arba – varovų kojos. Basas piemuo už save mokėdavo pigiau kaip sandalus dėvįs. Bet sandaliniai, atsiradę jau netoli muitinės, sukišdavo apavą į maišus, atpėdindavo basomis, o už keliolikos žingsnių vėl apsimaudavo. Tikrink jų maišus, bet apgavikai tikrinti neleidžia. Stumdo, lazdomis grasina.

Bus daugiau.

Siūlome **automobilių gabenimą** į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto **perkraustymą** **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Old Vilnius Café, 2601 75th St. Suite B, Darien, IL 60561 Tel: 630-324-6811
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalya, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Kalinka, 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

P. Daunys: Lietuvos savanoris, Lietuvos neregijų patriarchas

JUOZAS VALENTUKEVIČIUS

Lietuva visais laikais turėjo ir tebeturi daug iškilų žmonių, tikrų šalies patriotų. Ypatin-gos pagarbos nusipelno tie, kurie, 1918 m. pa-skelbus Valstybės atkūrimą, stojo ginti mūsų šalį nuo išorės priešų. Tarp tūkstančių tikrų savanorių buvo ir Pranas Daunys (1900–1962). Nors kovose Tėvynės gynėjas neteko regėjimo, ir gyvendamas „amžinoje tamsoje“ nenuleido rankų, norėjo būti naudingas Lietuvai. Išmokęs aklųjų raštą jį pritai-kė lietuvių kalbai, rūpinosi aklųjų geroje bei švie-timu. Lietuvos neregiai jį dažnai pavadina Lietu-vos neregijų patriarchu.

Savanorio kelias

Kai 1919 m. birželio 10 d. Daunys tapo Lietuvos kariuomenės savanoriu ir apie tai pasakė giminai-čiams, kilo nemaža sumaištis. Daug kas stengėsi jį atkalbėti. Pranas iš kaimo pėsčiomis išskubėjo į Uteną, kur prisistatė Utenos karo komendantui. Po būtinosios karinės parengties liepos 8 d. Daunio kuopa jau žygiavo į frontą kovoti su bolševikais Rytų Aukštaitijoje. 1919 m. rugsėjo pabaigoje vyku-siame mūšyje su bolševikais, sproguos priešo gra-natai, buvo nesunkiai sužeistas. Pasveikęs, po ke-lių savaičių grįžo į savo kuopą, kuri tuo metu jau buvo įsikūrusi Zarasuose. Nuo to laiko savanorio keliai vingiuoja per Kauną, Šiaulius, Tauragę, Švėkšną. Kovojo su bermontininkais, vėliau tarnavo Alytuje, buvo pakeltas į puskarininkius.

Jam pavedamas ir šviečiamasis darbas. 1922 m. liepą Daunys tapo naujai suformuoto partizanų būrio kariu. Tada bolševikai jau buvo sumušti, bermontininkai irgi, tik Vilniaus krašto okupacija ir netektis skaudžiai žeidė kiekvieno lietuvio širdį. Lenkų ir lietuvių susirėmimai buvo gana dažni. 1923 m. sausio 6 d. naktį lietuvių partizanai kovojo su lenkais netoli Širvintų, Avizonių kaime. Spro-gusi priešo granata sunkiai sužeidė Praną. Karo ligoninėje Daunys buvo gydomas keturis mėne-sius, tačiau akių šviesos neatgavo.

Kova su tamsa

Išėjęs iš ligoninės Daunys apsigyveno gen. Vlado Nagevičiaus įkurtame karo invalidų ben-drabutyje, Kaune. 1925 m. jis su keliais neregiais išvyksta mokytis į Rygos aklųjų institutą. Juos re-mia Komitetas karo invalidams šelpti. Latvijos mokykloje išmoksta aklųjų (Brailio) raštą ir ben-drojo lavinimo dalykų, amatų. Be kitų dalykų, Rygos aklųjų institute pradėjo mokytis skambinti fortepijonu. Po dvejų metų jis jau puikiai grojo. Mokslai Rygoje pakeitė Daunio požiūrį į pasaulį, jo gyvenimas prašviesėjo, atsirado viltis. Jaunuolis vis dažniau pradeda mąstyti, kodėl akieji Lietu-voje neturi savo mokyklos, savo organizacijos, net lietuvių kalbai pritaikyto rašto. Ryžtingai nu-sprendžia grįžti į Lietuvą ir padėti likimo bro-liams, akliesiems, nugalėti „tamsą“.

Skleidė šviesą kitiems

1926 m. liepos 24–25 d. Kaune įvyksta pirmasis Lietuvos aklųjų suvažiavimas, įsteigiama Lietuvos aklųjų sąjunga. Suvažiavimo dalyviams labai pati-ko Daunio emocinga ir optimistinė kalba. Daunys buvo išrinktas į Lietuvos aklųjų sąjungos centro valdybą. Jis, išnagrinėjęs įvairių kalbų Brailio rašto abėcėles, sudarė lietuviškąją, kuri Lietuvos Respublikos švietimo ministerijos buvo patvirtinta ir Lietuvos aklųjų buvo vartojama iki 2000 metų.

1927 m. LR Vidaus reikalų ir Švietimo minis-terijos skiria 27,000 litų aklųjų įstaigai steigti. Lietuvos aklųjų sąjunga nuperka žemės sklypą ir dviaukštį medinį namą. 1928 m. vasario 27 d. duris atveria Kauno aklųjų institutas. Prasideda pirmie-ji mokslo metai. Institute – du pedagogai ir 20 auk-lėtinių. Daunys dirbo negailėdamas jėgų, dėstė muziką, dažnai institute užsibūdavo ligi vėlaus vakaro. Susidraugavo su mokiniais. Jį gerbė ir pedagogai. Prikalbino husarų pulko orkestro vado-vą Ričardą Lechavičių mokytį aklusius groti, netrukus suburiamas dūdų orkestras. Tais pačiais metais LR prezidentas Antanas Smetona, šven-

Pranas Daunys, 1928 m.

čiant Lietuvos valstybės atkūrimo dešimtmetį, už nuopelnus Lietuvai Daunį apdovanojo Vyčio kry-žiaus ordinu ir dviem medaliais. Tai pirmasis ne-regys Lietuvoje, gavęs tokius aukštus Valstybės apdovanojimus.

Ko gero, tie metai buvo laimingiausi Daunio gyvenime. Kai institute visi susėdavo už stalo val-gyti, Daunys sakydavo: „Aš dabar jaučiuosi kaip didelės šeimos tėvas – dešinėje dukros, kairėje – sūnūs. Aš – daugiavaikis tėvas.“ Deja, nepalankiai susiklosčius aplinkybėms, 1930 m. rudenį Daunys paliko Kauno aklųjų institutą.

Literatūrinė, publicistinė veikla

Daunys buvo žinomas ne tik Kaune, bet ir vi-soje Lietuvoje. Dalyvaudavo įvairiuose renginiuo-se ir susitikimuose, rašė straipsnius periodiniams leidiniams. Nemažai dėmesio skyrė ir kurčnebylių problemoms, rūpinosi šių žmonių švietimo klau-simais. 1937 m. lapkričio 24 d. „Lietuvos žinios“ iš-spausdino Daunio straipsnį apie būtinybę kuo greičiau steigti nebylių mokyklą. Kartą į jį kreipė-si JAV lietuvis Petras Jurgėla, prašydamas parašy-ti atsiliepimą apie jo leidžiamą knygą „Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas“. Apie savo rašinius Daunys sakė: „Rašinėdamas susidarau tam tikrą santykį su gyvenimu, ir mane ima nenugalimas noras gyventi, siekti tobulybės.“

Iki Antrojo pasaulinio karo Daunys parašė tris knygas („Vargo keliais“ (1933 m.), novelių rin-kinį „Ties likimo sostu“ (1937 m.)) ir apysaką „Benius Vanagas“ (1940 m.). Visose knygose daug autentiškų pasakojimų iš autoriaus laikotarpio, lyg istoriniai paliudijimai. Autorius buvo pradėjęs rašyti ir ketvirtąją knygą, romaną „Šulnys“, bet ji nebuvo baigta. Laiko sukuriuose prapuolė ir rank-raščiai, rašyti aklųjų raštu.

Bolševikų žemintas ir paniekintas

Užėjus sovietams prasidėjo tragiškiausias Daunio gyvenimo laikotarpis. Prie fizinių negala-vimų prisidėjo jo, kaip asmenybės, žlugdymas, gy-venimiški nepritekliai ir skurdas. Buvo laikas, kai okupacinės valdžios skiriamos pensijos net mais-tui neužtekėjo. Kauno aklųjų mokyklos vadovas J. Mikėnas, suprasdamas padėtį, kurį laiką leido jam valgyti pietus mokyklos valgykloje. Tačiau sovietiniai funkcionieriai buvo žiaurūs ir neleido globoti aklojo Lietuvos savanorio. Dar baisiau – jam uždraudė lankytis aklųjų mokykloje, įstaigoje, kuri buvo jo gyvenimo tikslas, prasmė ir viltis.

Dauniui nenusisėkė ir šeimos gyvenimas. Pir-mosios vedybos prieš karą suiro. Antrosios vedy-bos pilnos laimės irgi nesuteikė. Nors ir susilaukė trijų sūnų, bet dėl žmonos ir uošvės potraukio gir-tavimui šeima buvo nestabili. Negalėdamas išlai-

kyti šeimos, sunkiais pokario metais Daunys daž-nai lankydavosi gimtose vietose Utenos rajone, kur giminės ir pažįstami jam prikraudavo įvairių kaimo gėrybių, kad parvežtų šeimai į Kauną. Atsidėkodamas savo krašto žmonėms, Daunys skambindavo kanklėmis, padainuodavo.

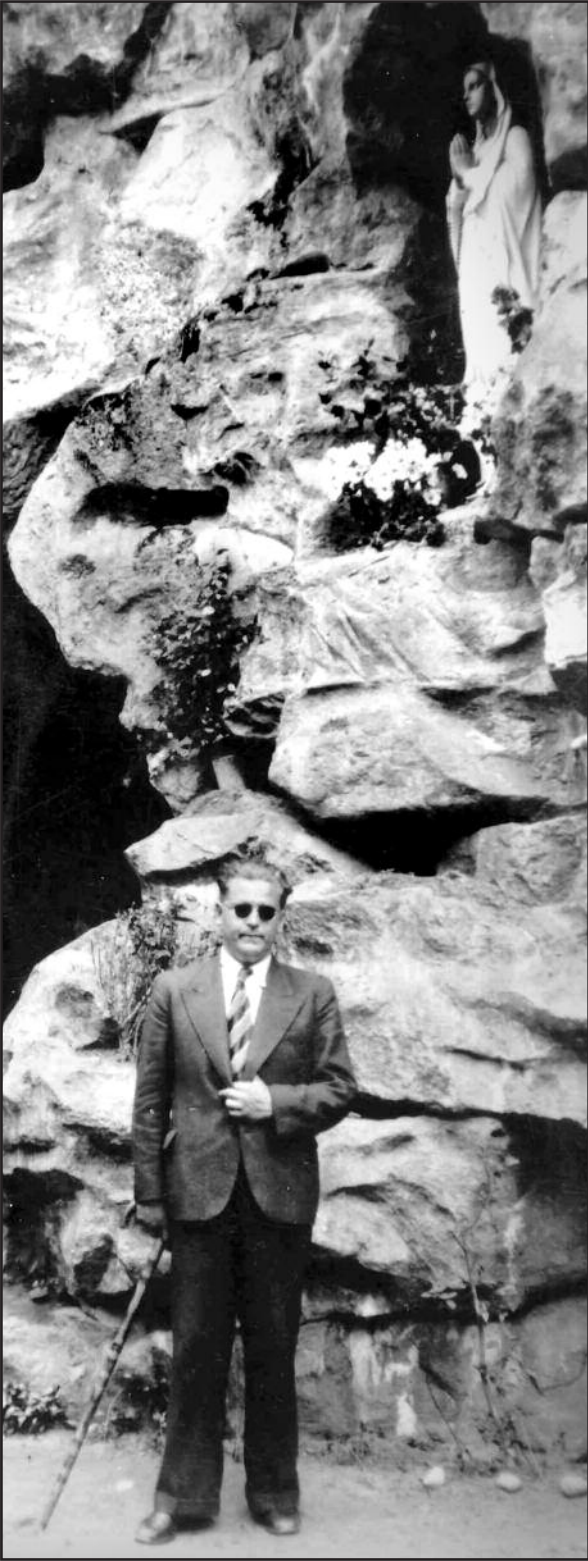
Neretai artimiesiems Daunys guosdavosi, kad žlugo visos jo svajonės. Iš tiesų jo gyvenime būta daug kančių, vargo, pradėjo silpti sveikata. Nepaisydamas sunkumų, Daunys labai džiaugda-vosi sulaukęs svečių, entuziastingai pasakodavo jiems apie kovas dėl nepriklausomybės, laisvą Lietuvą, aklųjų gyvenimą. Kiekvienas susibūri-mas baigdavosi muzika. Jis sėsdavo prie fortepi-jono, grojo ir dainavo savo sukurtas dainas, skam-bino žinomų kompozitorių kūrinius. Su dideliu užsidegimu atlikdavo savo kūrinių, skirtą Dariui ir Girėnui. Gaila, kad kūrinys nebuvo užrašytas ir neišliko.

Paskutiniai Daunio gyvenimo metai buvo labai sunkūs. 1959 m. jis patyrė didelę skriaudą – jo namas buvo nugriautas, jo vietoje pastatytas daugiabutis. Daunys ne tik neteko savo turėto turto, bet jam neatsirado vietos naujame daugia-butyje – buvo paskirtas butas toli nuo aklųjų įmo-nės. Nepelnytai niekinamas ir visų apleistas buvęs Lietuvos savanoris mirė skurde 1962 m. lie-pos 13 d. Palaidotas Kaune Petrašiūnų kapinėse.

„Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia...“

1990 m. atkūrus nepriklausomą Lietuvą, suskubta Daunio atminimą prikelti iš užmaršties

Nukelta į 15 psl.

Pranas Daunys, Palangoje 1937 m.

A † A
REGINA KAZLAUSKIENĖ
STUOPYTĖ

Mirė 2013 m. vasario 5 d., sulaukusi 81 m.
Gimė Lietuvoje, Panevėžyje.
Gyveno Lemont, IL, anksčiau Marquette Park, Chicago, IL.
Nuliūdę liko: sūnus dr. Vytas Kazlauskas su žmona Ann; duk-
tė Angelė Klarin su vyru Christopher; duktė Marija Stonikienė
su vyru Pauliumi; duktė Vita Muklewicz su vyru David; anūkai
Michael Klarin, Kirsten ir Megan Kazlauskas, Justin, Alec ir
Daria Muklewicz; brolis Jurgis Stuopis su žmona Roma ir jų vai-
kai Tomas ir Povilas Stuopis su šeimomis.
A. a. Regina buvo žmona a. a. Vito ir duktė a. a. Konstancijos
Stuopienės.
Vietoje gėlių prašome aukoti Ateitininkų fondui.
Velionė bus pašarvota pektadienį, vasario 8 d. nuo 4 val. p. p.
iki 9 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose 12401 S. Archer
Ave., (arti Derby Rd.), Lemont.
Laidotuvės įvyks šeštadienį, vasario 9 d. 10:30 val. ryto iš Pet-
kus Lemont laidojimo namų velionė bus palydėta į Pal. Jurgio
Matulaičio misiją, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios.
Po Mišių a. a. Regina bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Atkelta iš 14 psl.

ir įamžinti. Jau rugsėjo mėnesį gra-
žiai buvo paminėtos jo gimimo 90-
osios metinės. 1991 m. gegužės 14 d.
Vilniaus valstybiniame universitete
vyko mokslinė praktinė konferenci-
ja, kurioje įvertinti Daunio nuopel-
nai Lietuvai, aptarta visapusiška jo
veikla. Praktiškai Pranas Daunys
buvo reabilituotas, apie jį sužinojo
šalies gyventojai.

Pr. Daunio kapas, Petrašiūnuose.

1992 m. kovo 5 d. jo atminimui
išsaugoti įkurtas Prano Daunio fon-
das (vėliau pavadintas Katalikiš-
kuoju Prano Daunio fondu). Šis fon-
das surinko ir 1996 m. išleido visą jo

rašytinį palikimą – „Pranas Daunys.
Raštai“ (sudarytojas dr. V. V. Toloč-
ka). 2000 m., minint šio didžiavryio
100 gimimo metines, jo gimtajame
Panevėžio kaime buvo pastatytas ir
pašventintas atminimo stogastulpis.

Šiuo metu Lietuvoje renkamos
lėšos Prano Daunio atminimo pa-
minklui sukurti ir pastatyti. Pa-
minklas stovės Kauno mieste, toje
vietoje, kur Daunys praleido du treč-
dalius savo gyvenimo, kur buvo
įsteigta pirmoji Lietuvoje aklųjų
švietimo įstaiga – Kauno aklųjų insti-
tutas.

Pirmąsias pinigines aukas paa-
ukojo Daunio likimo sesės ir broliai –
neregiai. Kviečiame visus geros va-
lios žmones prisidėti prie šios kilnios
akcijos ir paaukoti lėšų paminklui
pastatyti. Lietuvoje tai bus pirmas
paminklas, skirtas neregiumi.

...

Katalikiškojo Prano Daunio fon-
do (KPDF) vardu nuoširdžiai kreipia-
mės į Jus, prašydami finansinės pa-
ramos Prano Daunio (1900–1962) pa-
minklui pastatyti.

Paminklo pastatymu rūpinasi
Katalikiškasis Prano Daunio fondas,
įkurtas 1992 m. Fondas yra labdarin-
ga organizacija, išsilaikanti iš aukų.
Paminklui pastatyti atidaryta spe-
ciali sąskaita Lietuvoje: SEB bankas;
LT83 7044 0600 0768 3332

Su pagarba ir dėkingumu,

*KPDF taryba ir prezidentas
mons. Juozapas Antanavičius*

*Juozas Valentukevičius – Lietu-
vos aklųjų bibliotekos direktoriaus
pavaduotojas.*

Julia Janonis, gyvenanti **ChIPLEY, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ pre-
numeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už paramą

Daina J. Smith, gyvenanti **Crest Hill, IL**, kartu su metinės „Draugo“
prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Čikagos lietuvių gyvenimas
anglų kalba

Atkelta iš 8 psl.

šas – „Don Varnas Post 986, American
Legion“. Bet knygoje nėra žodžio, ką jis
reiškia, kad tai yra Čikagos lietuvių
JAV kariuomenės veteranų būstinė.
JAV kariuomenės leitenantas, Čika-
goje gimęs Domininkas „Don“ Var-
nas kovojo Antrojo pasaulinio karo
kovose ir 1944 m. žuvo Liuksemburge,
Europoje.

Bendrai knyga yra vertinga ir
įdomi. Tai pradinė ar įžanginė pažin-
tis su Čikagos lietuvių gyvenimu ang-
lų kalba. Kai kam to ir užteks ir bus
naudinga vien pažiūrėti į anų laikų
vaizdus, pasiskaityti, nors ir trumpai,

apie tuos žmones, jų veiklą, jų gyven-
tas vietas. Kitiems knyga gal sužadins
norą paieškoti daugiau ir platesnių ži-
nių apie knygos paminėtus Čikagos
lietuvius ir jų gyvenimą.

Ir nors ši knyga yra skirta Čika-
gos lietuviams, joje atsispindi bendri
visų Amerikos lietuvių gyvenimo
pagrindiniai bruožai. Knyga turėtų
sudominti ne tik čikagiškius. Mano
penkios dukros, visos gimusios ir
užaugusios California valstijoje, nors
Čikagos nepažįsta, žino, kad šis mies-
tas daug metų buvo Amerikos lietu-
vių centru. Žadu kiekvienai jų pado-
vanoti po šios knygos egzempliorių.

Jubiliejinė 10-oji mugė

Atkelta iš 4 psl.

„Gintarinis“ vanduo iš Lietuvos

Pristatydami savo šalis, įvairių
kraštų atstovai ne tik pasakojo apie
jas, dalino medžiagą, kai kurie sve-
čius taip pat vaišino autentišku
maistu ir gėrimais. Lietuviai šiemet
renginio dalyviams maloniai siūlė ne
tik juodos duonos, tradicinio šakočio,
bet ir... „gintarinio“ vandens. Jį labai
noriai ragavo daug kas, patikėję jo
magiška galia. Juk gintaras nuo senų
laikų buvo žinomas ir naudojamas ne
tik kaip papuošalas, bet ir kaip vais-
tas. Tikima, kad „gintarinis“ vanduo
padeda atstatyti sveikatingumą ir
palaiko harmoningą organizmo veik-
lą. Gintaras „įkrauna“ vandenį „gin-
tariniais“ jonais, pakeisdamas jo su-
dėtį. O svarbiausia, šis „stebuklin-
gas“ vanduo, aktyviai dalyvaudamas
organizmo medžiagų apykaitoje,
stabdo senėjimą.

Šiemet renginio dalyvius lietuvačiai vai-
šino ne tik tradicine juoda duona ir šako-
čiu, bet ir „magiškuoju“ gintariniu vande-
niu.
E. Misevičienės nuotr.

JAV pagal turistų skaičių
Lietuvoje – 11-ta

Užklausėme Turizmo departa-
mento darbuotojų, ar dalyvavimas
tokiuose renginiuose kaip „NY
Times Travel Show“ padidina turistų
skaičių Lietuvoje ir kas dar jų laukia
šiais metais. „2011 m. Lietuvoje apsi-
lankė 26,2 tūkst. turistų iš JAV, t. y.
beveik trečdaliu daugiau nei 2010 m.
Jų išlaidos siekė 50,9 mln. Lt. Pagal šį
rodiklį Jungtinės Valstijos – 11-oje
vietoje, – pasakojo Lietuvos atsto-
vai. – Vidutinė amerikiečių turisto
viešnagės Lietuvoje trukmė yra 7,1
nakvynės. Siekiame ir tikimės, kad
turistų iš JAV padaugėtų tiek, kad
pagal atvykstamojo turizmo srautus
Amerika būtų 10 vietoje.“ Pasak
Valstybinio turizmo departamento
atstovės spaudai Gerdos Butkuvie-
nės, šiemet Valstybinis turizmo de-
partamentas dar dalyvaus ir kitose
tarptautinėse mugėse, organizuos
B2B („business to business“ – verslas
verslui) Lietuvos turizmo galimybių
pristatymo žiniasklaidai ir verslui
renginius.

Šie metai yra iššūkių metai ir dėl
to, kad nuo liepos mėnesio Lietuva
pirmininkaus Europos Sąjungai,
todėl mūsų šalis bus kitų Senojo že-
myno valstybių dėmesio centre, o tai
– puiki proga didinti Lietuvos žino-
mumą. Spalio mėnesį Lietuvos turiz-
mo departamentas organizuoja Euro-
pos kelionių komisijos generalinę
asamblėją. Taip pat rudenį kartu su
Jungtinių Tautų pasaulio Turizmo
organizacija rengiama tarptautinė
konferencija „Pasaulinis turistinis
maršrutas Gintaro keliais“.

„Mūsų kelionė dar nepasibaigė“

Atkelta iš 3 psl.

gumą perėmė respublikonai su atsto-
vu John Boehner priešakyje. Suma-
žėjo demokratų persvara ir Senate.
Nors „Dow Jones“ indeksas per ket-
verius metus ir pakilo nuo 7,949 iki
13,650, bet infliacija vyko ir toliau.
Obama nenoras mažinti socialines
išlaidas paliks respublikonus, kurie
griežtai eina už skolos ir deficito su-
mažinimą, ilgalaikėje opozicijoje. To-
dėl atrodo, kad ateinantys ketveri
metai Obama nebus lengvi.

Kai kurie respublikonų komen-
tatoriai įitaria, jog Obama save įsi-

vaizduoja esant didingu prez. Lin-
coln įpėdiniu. Bet jei Lincoln net pi-
lietinio karo metu kukliai porino
„charity to all“, Obama ir toliau nori
žygiuoti kaip viską žinas pergalingas
nugalėtojas.

Prezidentui Obama gal reikėtų
priminti, kad kai 1981 m. prez. Ro-
nald Reagan pasakė, jog „vyriausybė
problemų nesprendžia, vyriausybė
pati yra problema“, tauta taip pritarė
tokiai ideologijai, kad po 15 metų net
demokratas prez. Clinton pareiškė,
jog „nežabotos vyriausybės era pasi-
baigė“. Po to pradėjęs tvardyti socia-
linę rūpybą, jis išgelbėjo kraštą nuo
jį slėgusio deficito.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Mažosios Lietuvos fondas ir draugija** maloniai kviečia į tradicinį 61-ąjį Užgavėnių šiupinį, kuris vyks vasario 9 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Meninę programą atliks lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“. Daugiau informacijos gausite tel. 630-969-1316.

■ **Romo Dambrausko koncertas „Bunkeryje“** (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL) vyks vasario 16 d., šeštadienį, 8 val. v. Bilietus užsisakyti galima tel. 312-375-2728 arba tel. 708-839-1000.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, vasario 10 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Prime name, kad kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. šv. Mišias kun. G. Keršys atnašauja lietuvių kalba. Po pamaldų klausomos išpažintys.

■ **LR generalinis konsulas Čikagoje** vasario 16 d., šeštadienį, 6 val. v. kviečia į Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Įėjimas nemokamas.

■ **Pal. J. Matulaičio misijos Jaunimo** Mišios vyks vasario 23 d., šeštadienį, 4:30 val. p. p. Po Mišių vaišės ir skautų rengiamas vakaras. Tel. pasiteirauti: 630-257-5613.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija** kviečia vasario 23 d., šeštadienį, dalyvauti Čikagos vyskupijos ruošiamoje „Parish Leadership Day“, kuri vyks Mother McAuley High School (3737 W. 99th St., Chicago, IL 60655) nuo 8:45 val. r. iki 5:30 val. p. p. 4:30 val. p. p. kardinolas Francis George atnašaus šv. Mišias. Norinčius dalyvauti prašoma užsiregistruoti el. paštu matulaitismission@sbcglobal.net arba tel. 630-257-5613 (Daina). Misija dalyviams užmokės registracijos mokestį ir už pietus.

■ **Vasario 23 d. 7 val. v. „Bunkeryje“** (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL) antrasis „Lietuviškos kultūros pūpsnis“: nauja Algimanto Kezio darbų paroda, susitikimas su režisierė Ramune Rakauskaite bei dviejų jos filmų peržiūra: tarptautinio pripažinimo sulaukusio dokumentinio filmo „Žalumose“ („Living among grasses“, 30 min., lietuvių k., angliški subtitrai. Tai pasakojimas apie šiandienines Lietuvos žolininkes ir gydomųjų augalų magiją) bei trumpo vaidybinio filmo „Trip“ (8 min. lietuvių k., angliški subtitrai. Filmas pasakoja apie materialinėse vertybėse pasiklydusius žmones). Vakarėlio metu gros grupė „Sandalai“. Tel. 312-375-2728.

■ **Vasario 24 d. 12 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos** Gimimo parapijos salėje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL) vyks susitikimai su režisierė Ramune Rakauskaite bei jos filmo filmas „Žalumose“ („Living among grasses“) pristatymas. (30 min., lietuvių k., angliški subtitrai). Tai pasakojimas apie šiandienines Lietuvos žolininkes ir gydomųjų augalų magiją.

■ **Penktadienį, kovo 1 d., 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) atidaroma paroda „Stepono Dariaus ir Stasio Girėno heroiškam transatlantiniam skrydžiui – 80 metų“. Atidarymo metu bus rodomas režisieriaus Raimondo Vabalio 1983 m. sukurtas filmas „Skrydis per Atlantą“. Įėjimas – 10 dol.; muziejaus nariams – 5 dol. Tel. pasiteirauti 773-582-6500.

■ **Atvirų durų diena Montessori mokykloje „Žiburėlis“** (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks kovo 9 d. nuo 9 val. r. iki 11 val. r. Mokinių registracija 2013–2014 m. m. tęsis iki kovo 31 d. Priimami 3–6 metų vaikučiai. Vaikas turi lankyti mokyklą mažiausiai 3 dienas per savaitę. Tel. 630-257-8891.

■ **Kovo 9 d. 9 val. v. „Bunkeryje“** (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL) tarptautinės Moters dienos proga muzikinis-humoristinis vakarėlis „Idealiausio vyro Čikagoje paieškos“. Vietas užsisakyti prašoma tel. 312-375-2728.

■ **Kviečiame kovo 16 d., šeštadienį, 10 val. r.** atvykti į Balzeko lietuvių kultūros muziejų (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Dailininkės Rasa Ibianskienė ir Asta Zimkienė padės sukurti meniškų margučius, kurie papuoš šv. Velykų stalą ir bus puiki dovana svečiams ir artimiesiems. Atsineškite dažytų, kietai virtų kiaušinių. Pamokos kaina – 15 dol.; muziejaus nariams – 10 dol.; vaikams iki 12 metų – 5 dol. Bus vaišės. Tel. užsiregistravimui ir pasiteiravimui 773-582-6500.

■ **Kovo 17 d., sekmadienį: „Rasos“ li-tuanistinėje mokykloje, Naperville, IL,** vyks Čikagos ir apylinkių liuanistinių mokyklų mokytojų konferencija. Konferenciją globoja JAV LB Švietimo taryba. Paskaitininkė – Pranutė Domanskienė. Daugiau informacijos galima gauti el. paštu: jurate2@hotmail.com. (Juratė Liutkienė).

■ **Balandžio 5 d., penktadienį, Lietuvių** dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vyks Vilijos Kerelytės rečitalis „Atnešk man dainą“. Pradžia – 7 val. v.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York** Vasario 16-osios proga dovanoja nemokamą Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą. Koncertas vyks Saint Peter's bažnyčioje (619 Lexington Ave. at 54th St., Manhattan, New York, NY 10022) vasario 21 d., ketvirtadienį, 7 val. v.

■ **Vasario 22 d., penktadienį, kviečia-**me visus į Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą Baltimore lietuvių namuose (851-853 Hollins St. Baltimore, MD 21201, JAV). Pradžia – 8 val. v.

■ **Kviečiame visus dalyvauti birutiečių** pavasario puotoje, kuri vyks balandžio 14 d. 12:15 val. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles. Skanias vaišės paruoš Antanina Uldukienė ir Laima Leko, meninę programą atliks šokių grupė „Retro“. Bilietus galite užsisakyti pas Oną Katilienę tel. 323-650-2263.

Čiurlionio galerija

Jaunimo centre

(5620 S. Claremont Ave, Chicago, IL 60636)

vasario 8 d., penktadienį,

Meno ir muzikos vakaras iš ciklo „Šeimos“
Reginos Nedas parodos

„Kūrybos posūkiai – veidai“ atidarymas.

Vakare dalyvauja autorės sūnūs Rokas su savo tapybos darbais ir Regis, kuris gros gitara ir atliks savo kūrybos dainas.

Pradžia – 7:30 val. v.

Aušrinė Dereškevičiūtė. „New York“.

Vasario 4-27 dienomis Ocean County Library (101 Washington St., Toms River, NJ 08753) veikia **Centrinio NJ lietuvių menininkų darbų paroda**, skirta Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės 95-osioms metinėms pažymėti. Parodoje dalyvauja: Rita Clemens ir Aušrinė Dereškevičiūtė (fotografija), Greta Plokštytė ir Danguolė Spiegel (tapyba), Rita Gaubienė (margučiai) ir Rasa Lukošienė (nėriniai). Parodos koordinatorės Rita Clemens ir Megan Rush.

Biblioteka dirba: pirmadieniais-penktadieniais nuo 9 val. r. iki 9 val. v., šeštadieniais nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. ir sekmadieniais nuo 1 val. p. p. iki 5 val. p. p.

„Su meile Beacon Hill“

Margaritos Petrauskienės

jubiliejinė papuošalų paroda, skirta 5-erių metų darbo su galerija

„The Designers“

(106 Charles St., Boston, MA 02114)

sukakčiai pažymėti.

Parodos atidarymas

vasario 9 d. 1 val. p. p.

Paroda veiks iki **kovo 1 d.**

Papildoma informacija:

margarop@yahoo.com arba tel. 617-970-4724

JAV LB Kultūros taryba, filatelistų draugija „Lietuva“ ir Čiurlionio galerija Čikagoje kviečia 6–18 metų JAV lietuvių moksleivius tapti pašto ženklų ir voko autoriais ir skelbia pašto ženklų ir voko kūrimo konkursą, skirtą Dariaus ir Girėno legendinio skrydžio 80-mečiui paminėti. Geriausių darbų autoriai bus apdovanoti premijomis, o pirmos vietos laimėtojų kurtus darbus bus galima pamatyti išleistame pašto ženkle ir voke.

Gegužės mėnesį bus surengta konkursui atsiųstų piešinių paroda ir vertinimo komisija išrinks nugalėtojus trijose amžiaus grupėse (6–10 metų, 11–15 metų ir 16–18 metų). Vertinimo komisiją sudarys Lietuvių Fondo, JAV LB Kultūros tarybos, filatelistų draugijos „Lietuva“ bei Čiurlionio galerijos atstovai. Apie konkursą skelbiama lietuviškoje žiniasklaidos priemonėse, taip pat JAV LB KV bei JAV LB Kultūros tarybos tinklalapiuose.

Piešinius – pašto ženklų ir voko projektus – komisijai reikia pateikti iki š. m. balandžio 1 d. Darbus siųsti adresu: Pašto ženklų konkursas, Lith. Art Gallery Ciurlionis, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Daugiau informacijos gausite el. paštu: **LB.kultura@gmail.com** arba **laimaa@hotmail.com**

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.

Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

„Draugo“ tel. 773-585-9500